

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİM DALI

**AMATÖR DÖVÜŞ SPORCULARININ SOSYAL
GÜVENLİKLERİ İLE İLGİLİ FARKINDALIKLARININ
BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem GÖKDUMAN

**BURSA
2019**

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

AMATÖR DÖVÜŞ SPORCULARININ SOSYAL
GÜVENLİKLERİ İLE İLGİLİ FARKINDALIKLARININ
BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Çiğdem GÖKDUMAN

Danışman

Prof. Dr. Cemali ÇANKAYA

BURSA

2019

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm belge ve bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Çiğdem GÖKDUMAN

.../.../2019

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Amatör Dövüş Sporcularının Sosyal Güvenlikleri ile İlgili Farkındalıklarının Belirlenmesi” adlı Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Çiğdem GÖKDUMAN

Danışman

Prof. Dr. Cemali ÇANKAYA

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Nimet Haşıl KORKMAZ

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında 801670018 numara ile kayıtlı Çiğdem GÖKDUMAN'ın hazırladığı “Amatör Dövüş Sporcularının Sosyal Güvenlikleri ile İlgili Farkındalıklarının Belirlenmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı ... /.../2019 günü ve ...:...saatleri arasında yapılmış ve yöneltilen sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin (başarılı/başarısız) olduğuna (oybirliği / oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye

.....

.... Üniversitesi

Üye

.....

.... Üniversitesi

Üye

.....

.... Üniversitesi

Üye

.....

.... Üniversitesi

Üye

.....

.... Üniversitesi

ÖNSÖZ

Çalışmaya kıymetli bilgileri ve yorumları ile katkı sunan değerli tez danışmanım Prof. Dr. Cemali ÇANKAYA hocama sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Çalışmam boyunca göstermiş olduğu sabırdan ve vermiş olduğu destekten dolayı sevgili eşime de sonsuz teşekkür ediyorum.

ÖZET

Yazar : Çiğdem GÖKDUMAN
Üniversite : Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans
Sayfa Sayısı : XI – 109
Mezuniyet Tar. :
Tezin Konusu : Amatör Dövüş Sporcularının Sosyal Güvenlikleri ile İlgili
Farkındalıklarının Belirlenmesi
Danışman : Prof. Dr. Cemali ÇANKAYA

**AMATÖR DÖVÜŞ SPORCULARININ SOSYAL GÜVENLİKLERİ İLE İLGİLİ
FARKINDALIKLARININ BELİRLENMESİ**

Dövüş sporları yaralanma ya da sakatlanma riskinin yüksek olduğu spor dallarından biridir. Bu nedenle özellikle amatör dövüş sporcularının antrenman anında ya da sonrasında yaşanması muhtemel sağlık risklerine karşı sağlık güvencesi altına olmaları önemlidir. Ancak sporcuların sahip oldukları sosyal haklar (sağlık) konusunda bilgi düzeyleri çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Bu çalışma Bursa ilinde faaliyet gösteren amatör dövüş sporcularının sosyal haklar konusundaki yasal farkındalık düzeylerini incelemektedir.

Bu amaçla amatör dövüş sporcularına anket uygulanmıştır. Çalışmaya katılan amatör dövüş sporcularına uygulanan ankette öncelikli olarak demografik yapılarına ilişkin tanımlayıcı sorular yöneltilmiştir. Daha sonrasında katılımcıların sosyal haklar konusundaki yasal farkındalık düzeylerine ilişkin sorular yöneltilerek geniş bir sorgulama yapılmıştır. Araştırmaya toplam 250 birey katılmıştır. Geniş kapsamlı tanımlayıcı ve karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Analiz sonucunda amatör dövüş sporcularının sosyal haklar konusundaki yasal

farkındalık düzeylerinin düşük olduğu ve birçok faktörden eş zamanlı olarak etkilendiği saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Amatör sporcu, sosyal haklar, yasal farkındalık, dövüş sporları, sağlık güvencesi.

ABSTRACT

Author : Çiğdem GÖKDUMAN
University : Uludağ University
Field : Institute of Education Sciences
Branch : Physical Education and Sports Teaching
Degree Awarded : Master Thesis
Page Number : X - 54
Degree Date :
Thesis :Determination of Social Security Awareness Of Amateur Martial Athletes
Supervisor : Prof. Dr. Cemali ÇANKAYA

DETERMINATION OF SOCIAL SECURITY AWARENESS OF AMATEUR MARTIAL ATHLETES

Martial sports are one of the sports branches where the risk of injury is high. Therefore, it is important that especially amateur martial athletes are under health insurance against possible health risks during or after training. However, the level of knowledge of the athletes on social rights (health) is low and influenced by various factors. This study examines the legal awareness levels of amateur martial athletes operating in the province of Bursa on social rights.

In accordance with this purpose, a survey has been conducted for amateur martial athletes. Initially, descriptive questions regarding demographic structures of amateur martial athletes have been put. After wards, questions have been addressed about their legal awareness level on the social rights. A total of 250 amateur martial athletes participated in the research for examination of of legal awareness of amateur martial athletes about social rights. A wide-ranging descriptive and comparative descriptive analysis has been performed. It has been

detected that legal awareness level of amateur martial athletes are low and affected by many factors simultaneous.

Keywords: Amateur athletes, social rights, legal awareness, martial sports, health insurance.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar LİSTESİ.....	VIII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	IX
1. BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
2. BÖLÜM: KAVRAMSAL ANALİZ.....	6
2.1. Spor ve Sporcu Kavramı.....	6
2.1.1. Spora Genel Bakış.....	6
2.1.2. Profesyonel Sporcular.....	8
2.1.3. Amatör Sporcular.....	8
2.1.4. Dövüş Sporları ve Taşıdığı Riskler.....	12
2.2. Sosyal Güvenlik Hakkı (Sağlık).....	15
2.2.1. İlgili Kanuni Düzenlemeler.....	16
2.3. Yasal Farkındalık.....	21
2.3.1. Kavramsal Açıklama.....	21
2.3.2. Yasal Farkındalığın Önemi.....	22
3. BÖLÜM: YÖNTEM.....	24
3.1. Araştırma Modeli.....	24
3.2. Araştırma Grubu.....	24
3.3. Veri Toplama Yöntemi.....	24
3.4. Verilerin Analizi.....	25
4. BÖLÜM: BULGULAR.....	28
4.1. Katılımcılara İlişkin Bulgular.....	28
4.2. Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeylerine Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi	32
5. BÖLÜM: TARTIŞMA VE ANALİZ.....	39
6. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER.....	42
6.1. Sonuç.....	42
6.2. Öneriler.....	43
KAYNAKÇA.....	45

EKLER	50
ÖZGEÇMİŞ	54

TABLOLAR LİSTESİ

<i>Tablo</i>	<i>Sayfa</i>
1. Türkiye Geneli Sporcu Sayıları (2018)	10
2. Bursa İlinde Karate, Taekwondo Ve Boks Sporcusu Sayıları (2018).....	12
3. Güvenilirlik Ve Geçerlilik Analizleri.....	26
4. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler	28
5. Katılımcıların Sporcu Özelliklerine İlişkin Bilgiler	29
6. Katılımcıların Gelir Ve Sağlık Sigorta Durumuna İlişkin Bilgiler	30
7. Katılımcıların Bilgi Alma Sıklıklarına Ve Çeşitlerine İlişkin Bilgiler	31
8. Cinsiyet Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	32
9. Sosyal Güvence Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	32
10. Özel Sigorta Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri.....	33
11. Herhangi Bir Spor Kuruluşuna Üyelik Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	33
12. Ailede Başka Spor İle Uğraşan Olması Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	34
13. Ailede Başka Spor İle Uğraşan Olması Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	35
14. Yaş Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri.....	35
15. Branş Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri.....	36
16. Herhangi Bir Spor Kuruluşuna Üyelik Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	37
17. Gelir Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri.....	37
18. Eğitim Ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri	38

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
IMSA	: Uluslararası Akıl Sporları Birliği
M.Ö.	: Milattan Önce
TAZOF	: Tüm Akıl ve Zekâ Oyunları Federasyonu
Ss	: Standart Sapma
%	: Yüzde
f	: Frekans
n	: Araştırma Grubu Sayısı
p	: Anlamlılık Düzeyi
α	: Cronbach Alpha Güvenilirlik Katsayısı

1. BÖLÜM

Giriş

Spor bireylerin günlük hayatlarında yaptıkları rutin faaliyetler dışında kalan, planlı ve amaçlı olarak yaptıkları fiziksel aktivitelerdir. Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de spor her geçen gün daha da yaygınlaşmakta ve gelişmektedir. Spora yüklenen misyon sadece bireyin fiziksel aktivite yaparak sağlıklı bir yaşama kavuşması değildir. Spor bazen bir iletişim aracıdır ve bazen de bir barış mesajıdır (Wilson, 2012). Profesyonelce yapanlar için ise bir tutkunun yanı sıra bir geçim yöntemidir.

İmkânların kısıtlılığı bireyleri sporu amatör ya da profesyonelce yapmaktan alıkoyabilmektedir (Pritchard ve Ark., 2016). Ancak kişinin spora ve sporun beraberinde getirdiği başarılarla olan sevgisi faaliyetlerini profesyonel ya da amatör olarak sürdürme konusunda ana itici güç olmaktadır (Pehlivan, 2013). Sporu amatör boyutta yapanların motivasyonu ise bütün fiziksel aktivite örneklerinde olduğu gibi çeşitli gerekçeler ile açıklanabilmektedir (Ferrand ve Ark.,2010).

Spor ile sağlık arasında bir ilişki söz konusudur. Spor yapmanın insanın sağlığına faydası tartışmasızdır. Ancak birey sporu profesyonel ya da amatör olarak yapsın içerisinde bulunduğu hareketli ortam bir kısım sağlık riskleri barındırmaktadır. Hafif yaralanmalardan ölümle sonuçlanan vakalara kadar geniş bir yelpaze içeren sağlık riskleri amatör sporcuları altından kalkılamaz mali yüklerin altına sokabileceği gibi profesyonel sporcuları da faaliyet alanlarından uzaklaştırabilmektedir (Rocha-Melo ve Ark., 2018).

Resmi ya da özel sigorta olanakları bireylere yaşanması muhtemel bu riskler karşısında sporcuların maddi olanaklarına bağlı olarak korunma olanakları sunmaktadır. Ancak sosyal devlet olmanın gereği olarak hükümetler dar gelirli olanlara da sağlık imkânlarından yararlanmak için kolaylıklar sağlamaktadırlar. Türkiye bu çerçevede örnek uygulamaları hayata

geçiren bir ülkedir. Her hangi bir meslek grubunda çalışmayan ve dar gelirlilerin genel sağlık sigortasından yararlanması için sağlanan kolaylıkların yanı sıra sporu desteklemek amacı ile herhangi bir sağlık sigortası kapsamı dışında amatör olarak faaliyet yürüten sporcuları sağlık güvenliği şemsiyesi altına almak için ilave yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Ortaya konan bu çalışmanın amacı amatör olarak spor yapan bireylerin muhtemel yaralanma ya da sakatlanma durumlarında sahip oldukları sağlık olanaklarını araştırmak ve var olan sağlık güvenceleri hakkındaki farkındalıklarını araştırmaktır. Yasal haklar konusundaki farkındalık eksikliği amatör sporcuların spor yaptıkları esnada yaşadıkları yaralanmalar ya da sakatlanmalar sonrasında maddi olanakların azlığı nedeni ile mağduriyetlere neden olabildiği gibi akut gelişmelerin kronik hale dönüşmesine de neden olabilmektedir. Bu da belirli bir süreliğine de olsa bireyleri spordan alıkoyabilmektedir. Çalışmanın ana hipotezi kanunda sporcu tanımının yapılmaması uygulamada bir kısım zorlukları beraberinde getirmektedir. Özellikle profesyonel ve amatör sporcu ayrımının olmaması sosyal güvenceye ait hususların yorumlanmasında sorun teşkil etmektedir. Örneğin literatür tanımında sporu ücret karşılığında yapanlar profesyonel sporcu olarak belirtilirken Amcaoğlunun (2015) anketinde yaklaşık %30 oranında profesyonel sporcunun sigorta kapsamı dışında olduklarını belirtmeleri düşündürücüdür. Profesyonel sporcuların sigortasız olmasının neden kaynaklandığı yine araştırılması gereken bir husustur. Oysa her bir spor dalı başarıya ulaşmak için sürekli bir antrenmanı ve egzersizi gerektirmektedir. Bu denli bir iş sürekliliği içerisinde profesyonel sporcuların ki geçimlerini spor faaliyetleri üzerinden ikame etmeyi düşünmektedirler. En azından sağlık şemsiyesi dışında kalmaları yoruma açık bir husustur. Hem amatör hem de profesyonel sporcularda kulüp çatısı altında faaliyet yürütme oranı da oldukça düşüktür. Profesyonel sporcularda dahi herhangi bir spor kuruluşuna üye olma oranının %15 seviyesinde kalmasının nedenlerinin ciddi anlamda araştırılması gerekmektedir.

Bu çerçevede ortaya konulan hipotezler şu şekilde sıralanabilir:

H₀. Amatör sporcular sosyal güvenlik konusunda yeterli yasal farkındalığa sahiptir.

H₁. Amatör sporcular sosyal güvenlik konusunda yeterli yasal farkındalığa sahip değildir.

H₀. Katılımcıların cinsiyetlerine göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklıdır.

H₁. Katılımcıların cinsiyetlerine göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklı değildir.

H₀. Katılımcıların sağlık güvencesi olması durumuna göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklıdır.

H₁. Katılımcıların sağlık güvencesi olması durumuna göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklı değildir.

H₀. Katılımcıların yaşlarına göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklıdır.

H₁. Katılımcıların yaşlarına göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklı değildir.

H₀. Katılımcıların branşlarına göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklıdır.

H₁. Katılımcıların branşlarına göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklı değildir.

H₀. Katılımcıların eğitim düzeylerine göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklıdır.

H₁. Katılımcıların eğitim düzeylerine göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri ve Sağlık Güvencesi Protokollerinden Yararlanma Şartları Hakkındaki Bilgi Düzeyleri farklı değildir.

Çalışma amatör sporcuların sağlık güvenceleri hakkındaki farkındalık düzeyleri ile ilgili literatüre katkı sunacağı için önemlidir. Çünkü konunun literatürde istenilen düzeyde ele alınmadığı gözlemlenmektedir. Öner'in (2011) konuyu yasal tanımlar çerçevesinde ele alırken Amcaoğlu'nun (2015) profesyonel sporcuların sağlık güvenceleri hakkındaki farkındalık düzeylerine odaklandığı görülmektedir.

Çalışmanın literatüre katkı sunacağı diğer bir husus sağlık konusundaki yasal farkındalık kavramının etraflıca ele alınacak olmasıdır. Yasal farkındalık kavramı dünya literatürüne girmiş çok yeni bir kavramdır ve Türkiye'de henüz istenilen ölçüde irdelenmemiştir.

Çalışmanın üçüncü ve en önemli tarafı ise amatör sporcularda sağlık güvenceleri hakkında farkındalık oluşturmaktır. Bu yasal farkındalığın oluşturmasının sağlık güvencesi altındaki bireylerin spor yaparken ki motivasyonlarını daha da artıracığı değerlendirilmektedir. Özellikle amatör sporcuların spor yaparken ki muhtemel yaralanmalarına ve sakatlanmalarına karşı Sağlık Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında imzalanan protokolün tanıtılmasına ve uygulanmasına katkı sunacağı gibi protokolün gerekçesinde ortaya konan sporcunun desteklenmesi fonksiyonu da yerine getirilmiş olacaktır.

Çalışma Bursa ilinde ve dövüş sporları alanında faaliyet gösteren amatör sporcuları kapsamaktadır. Yaralanmaların ve sakatlanmaların sıkça rastlanabileceği bu spor dallarında faaliyet gösteren bireylerin ortaya koyacakları farkındalık düzeylerinin Türkiye geneli için ipuçları verebileceği düşünülmektedir. Çalışmada alan araştırmasına geçmeden önce konunun tam olarak anlaşılabilmesi için kavramsal açıklamalara yer verilmiş ve kanunu düzenlemeler etraflıca izah edilmiştir. Çalışmanın sonuç ve öneriler bölümünde ise elde edilen veriler yeniden yorumlandıktan sonra gelecekte amatör sporcuların daha güvenli bir şekilde spor yapmalarına olanak sağlaması adına öneriler listelenmiştir.

2. BÖLÜM

Kavramsal Analiz

2.1. Spor ve Sporcu Kavramı

2.1.1. Spora Genel Bakış

Spor terimi, genellikle insanın fiziksel faaliyetleri ile ilgili olan hareket, oyun ve rekabet biçimlerini özetlemektedir. Fakat bu fiziksel faaliyetler rutin yapılan işlerin dışında kalan ve spordan murat edilen gayelere ulaşmak için belli kurallara ve tekniklere uyarak gerçekleştirilen davranışları kapsamaktadır. Örneğin iş gereği yük taşınması, askeri eğitimler ya da mal üretiminde ortaya konan fiziksel faaliyetler bu kapsama girmektedir.

Spor özünde rekabetçi bir anlayışı barındırmaktadır ve hemen her spor dalında bireysel ya da takım halinde yarışlar düzenlenmektedir. Yarışlar ise genellikle belirli kabiliyetlerin sergilenmesi üzerine kategorize edilmiştir. Dama, briç ve satranç gibi okul oyunlarının da spor faaliyetleri kapsamında değerlendirilmesi ve her gün daha kurumsallaşması spor kavramına yeni anlam katmaktadır. Türkiye’de faaliyet gösteren “Tüm Akıl ve Zekâ Oyunları Federasyonu” (TAZOF) hazırlamış olduğu yönetmelikte bu tür etkinliklere katılan bireyleri sporcu olarak tanımlamaktadır. Hatta global düzeydeki en üst çatı organizasyonun kendisini Uluslararası Akıl Sporları Birliği (International Mind Sports Association: IMSA) olarak tanımlaması manidardır.

Sporun türü ve spor yapmanın düzeyi ne olursa olsun her bireyin spor faaliyetlerine katılmasının psikolojik bir alt yapısı vardır. Bu psikolojik yaklaşımlar çeşitli teoriler ile açıklanmaktadır. Ortaya konan çalışmaya açıklama getirmesi açısından önemli bir kaçına aşağıda yer verilmiştir.

Birincisi sosyal bilişsel öğrenme teorisidir ki Bandura (1976) tarafından geliştirilmiştir. Sosyal bilişsel öğrenme teorisinde davranışçı öğrenme kuramlarının aksine - işlemcilerin

koşullandırılması gibi - özellikle iki bileşen ortaya çıkmaktadır. Bir yandan bireyin, kasıtlı olarak çevresi ile ilgilenen ve böylece insan ve çevrenin etkileşiminden (sosyal bileşen) bir öğrenme süreci geliştiren aktif bir öğrenci olarak görülürken, öte yandan, birey eylemini sadece planlamakla kalmamakta, aynı zamanda bunu yansıtabilmekte ve kendini motive edebilmektedir (bilişsel bileşen).

İkincisi sağlık inanç modelidir. Sağlık inancı modeli, 1950'lerde ABD Halk Sağlığı Hizmetindeki sosyal psikologlar tarafından geliştirilmiştir ve sağlık davranışı araştırmalarında en iyi bilinen ve en çok kullanılan teorilerden biri olmaya devam etmektedir. Sağlık inanç modeli, insanların sağlık sorunları hakkındaki inançlarının, spor dâhil her türlü eylemin algılanan yararlarının ve eylemin önündeki engellerin ve öz yeterliliğin, sağlığı teşvik edici davranışa katılımını (veya katılım eksikliğini) açıkladığını göstermektedir (Rosenstock, 1974).

Üçüncüsü kendini tanımlama teorisidir. Teorisinin özünde bireyin kendisi vardır ve spor da dahil bir kısım faaliyetlere yönelmesindeki en önemli dürtülerden biri kendini tanımlama arzusudur (Ryan ve Ark., 1997).

Dördüncüsü planlı davranış teorisidir ve bireyler spor faaliyetleri de dâhil uzun süreli faaliyetlere planlı bir şekilde girmektedirler ve bu süreç bilinçli bir kararın sonucudur (Ajzen, 1991).

Beşincisi insanın sağlık açısından korunma motivasyonudur. Bireysel aktiviteye dâhil olmanın ve orada kalıcı davranış sergilemede önemli olan faktör ortaya konan kar-zarar hesabıdır (Rogers, 1975).

Altıncısı koruma motivasyonu teorisidir. Rogers (1975) tarafından geliştirilen bu teoriye göre çevresel faktörler ve edinilen tecrübeler önemlidir. Kişi bir koruma içgüdüğü ile bir faaliyet alanının içerisine girmektedir.

Sonuncusu ve en önemlisi spor taahhüt modelidir. Spor taahhüt modeli ise bireylerin belirli spor dallarına katılımlarına devam etme gerekçelerini incelemek için tasarlanmıştır. Bu

model, spordaki bağıllığı beş ana faktöre ayırmaktadır. Bu faktörler arasında eğlence düzeyi, katılım alternatifi, kişisel yatırım, sosyal kısıtlamalar ve katılım fırsatları bulunmaktadır. Faktörlerin tamamı, bireylerin belirli bir faaliyete bağlı kalmaları üzerinde farklı etkiler göstermektedir (Scanlan ve Ark., 1993).

Ortaya konan modellerden ve teorilerden anlaşıldığı üzere kişi spor faaliyetlerine bilinçli bir şekilde ve belirli bir amaç doğrultusunda katılmaktadır. Bu çerçevede spor faaliyetlerine katılan bireyleri sporcu olarak tanımlayabiliriz. Sporcular ise birçok düzeye bağlı olarak spor faaliyetlerini ya ileri boyutlara taşıyıp profesyonel sporcu olarak devam etmektedirler ya da amatör sporcu olarak faaliyetlerini sınırlı imkân ve çevre dâhilinde sürdürmektedirler. Ancak kanun ve yönetmeliklerin hiçbir yerinde sporcu tanımına rastlanmadığından Türk hukuk sisteminde sporcu kavramından ne anlaşıldığı hala daha belirsizliğini korumaktadır. Yine de burada belirtmek gerekir ki spor dallarından birinde lisans belgesine sahip her birey sporcu olarak tasnif edilebilir.

2.1.2. Profesyonel Sporcular

Profesyonel kelimesi birçok dile İngilizceden girmiştir ve dar manada para karşılığı iş yapan kimseler için kullanılan bir kavramdır. Bu çerçevede profesyonel sporcular, sporu bir geçim aracı olarak gören ve ücret karşılığında spor yapan bireyler olarak tanımlanabilir.

2.1.3. Amatör Sporcular

Profesyonelliğe karşılık amatör sporcu kavramı her hangi bir maddi karşılık almaksızın, başka motivasyonlar çerçevesinde sportif faaliyetler içerisinde bulunanları ifade etmektedir. Çalışmada sporcu lisansına sahip olan ve profesyonel anlamda spor yapmayan herkes amatör sporcu olarak kabul edilmiştir.

Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünün verilerine göre 2018 yılı içerisinde Türkiye genelinde 5'i askeri, 476'sı ihtisas, 896'sı okul, 1.052'si müessese ve 13.399'u kulüp olmak

üzere toplam 18.828 adet sportif oluşum bulunmaktadır. Bu rakamların, Türkiye ile yaklaşık aynı nüfusa sahip Almanya ile kıyaslandığında çok düşük seviyede olduğu gözlemlenmektedir. Alman İstatistik Kurumunun 2018 verilerine göre Almanya'da toplam 92.433 sportif oluşum kayıtlı bulunmaktadır.

Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğünün verilerine göre 2018 yılı içerisinde Türkiye genelinde 3.261.853'ü erkek ve 1.646.102'si kadın olmak üzere toplam 4.907.955 lisanslı sporcu bulunmaktadır. Bu sporculardan 433.849'u erkek ve 261.849'u kadın toplam 695.698 sporcu faal olarak sporculuk hayatını devam ettirmektedir. Türkiye toplam nüfusunun (80 milyon 810 bin kişi) %6'sının lisanslı sporcu olduğu ve faal olarak spor yapanların oranının ise %1'in altında olduğu görülmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere Türkiye genelindeki lisanslı sporcuların yalnızca %14'ü spor hayatını faal olarak devam ettirmektedir.

Bu rakamların, yine Türkiye ile yaklaşık aynı nüfusa sahip Almanya ile kıyaslandığında çok düşük seviyede olduğu görülmektedir. Alman İstatistik Kurumunun 2018 verilerine göre Almanya'da yaklaşık 24 milyon sporcunun lisanslı olarak kulüplere kayıtlı olduğu görülmektedir. Çalışmaya konu Bursa ilinde 147.702'si erkek 70.976'sı kadın toplam 218.678 lisanslı sporcu bulunmaktadır. Bunlardan 19.041'i erkek ve 10.281'i kadın olmak üzere toplam 29.322 sporcu faal olarak spor hayatına sürdürmektedir. 2018 nüfusu yaklaşık 3 milyon olan Bursa ilinde ikamet edenlerden %7,3'ünün lisanslı sporcu olduğu ve yaklaşık %1'inin faal olarak spor içerisinde bulunduğu görülmektedir.

Buradan da anlaşılacağı üzere Bursa genelindeki lisanslı sporcuların yalnızca %13'ü spor hayatını faal olarak devam ettirmektedir. Bursa ili Türkiye geneli ile kıyaslandığında hem lisanslı hem de faal sporcu oranının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Lisanslı sporcular içerisinde faal olanların oranı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

Tablo 1

Türkiye Geneli Sporcu Sayıları (2018)

İL	LİSANSLI			FAAL			LİSANSLI	FAAL
	ERKEK	KIZ	TOPLAM	ERKEK	KIZ	TOPLAM	SIRALI	SIRALI
GENEL TOPLAM	3.261.853	1.646.102	4.907.955	433.849	261.849	695.698	4.907.955	695.698
ADANA	84.964	42.373	127.337	12.222	8.179	20.401	127.337	20.401
ADİYAMAN	36.741	13.537	50.278	3.526	2.027	5.553	50.278	5.553
AFYONKARAHİSAR	27.459	15.011	42.470	1.848	1.304	3.152	42.470	3.152
AĞRI	21.670	10.017	31.687	2.490	1.120	3.610	31.687	3.610
AKSARAY	15.841	8.403	24.244	1.750	1.263	3.013	24.244	3.013
AMASYA	21.860	11.846	33.706	2.877	2.195	5.072	33.706	5.072
ANKARA	207.601	97.970	305.571	30.962	20.484	51.446	305.571	51.446
ANTALYA	96.014	55.981	151.995	10.812	8.143	18.955	151.995	18.955
ARDAHAN	7.836	3.934	11.770	1.564	953	2.517	11.770	2.517
ARTVİN	13.673	7.329	21.002	1.229	724	1.953	21.002	1.953
AYDIN	39.860	23.252	63.112	4.786	3.515	8.301	63.112	8.301
BALIKESİR	39.631	21.766	61.397	5.093	3.636	8.729	61.397	8.729
BARTIN	15.378	6.315	21.693	1.626	1.066	2.692	21.693	2.692
BATMAN	26.343	12.829	39.172	2.422	1.033	3.455	39.172	3.455
BAYBURT	6.715	1.373	8.088	768	228	996	8.088	996
BİLECİK	10.657	6.753	17.410	1.022	801	1.823	17.410	1.823
BİNGÖL	12.217	4.473	16.690	1.079	401	1.480	16.690	1.480
BİTLİS	27.602	13.637	41.239	2.838	1.272	4.110	41.239	4.110
BOLU	17.922	9.500	27.422	2.073	1.416	3.489	27.422	3.489
BURDUR	18.340	10.501	28.841	1.489	1.278	2.767	28.841	2.767
BURSA	147.702	70.976	218.678	19.041	10.281	29.322	218.678	29.322
ÇANAKKALE	20.149	13.026	33.175	2.435	1.796	4.231	33.175	4.231
ÇANKIRI	10.761	5.886	16.647	953	675	1.628	16.647	1.628
ÇORUM	27.134	11.717	38.851	2.522	1.519	4.041	38.851	4.041
DENİZLİ	46.319	28.630	74.949	3.943	2.434	6.377	74.949	6.377
DİYARBAKIR	46.473	27.455	73.928	6.115	3.567	9.682	73.928	9.682
DÜZCE	16.849	8.568	25.417	1.868	1.023	2.891	25.417	2.891
EDİRNE	18.312	11.864	30.176	1.711	1.233	2.944	30.176	2.944
ELAZIĞ	23.584	8.576	32.160	2.856	1.273	4.129	32.160	4.129
ERZİNCAN	16.632	6.860	23.492	1.746	911	2.657	23.492	2.657
ERZURUM	44.201	16.451	60.652	7.859	3.005	10.864	60.652	10.864
ESKİŞEHİR	46.669	28.812	75.481	4.552	3.340	7.892	75.481	7.892
GAZİANTEP	74.529	44.119	118.648	5.872	3.065	8.937	118.648	8.937
GİRESUN	17.013	8.130	25.143	2.052	1.386	3.438	25.143	3.438
GÜMÜŞHANE	9.712	4.340	14.052	603	348	951	14.052	951
HAKKÂRİ	9.997	4.404	14.401	681	478	1.159	14.401	1.159
HATAY	60.248	30.716	90.964	5.295	2.528	7.823	90.964	7.823
İĞDIR	12.085	5.220	17.305	1.352	603	1.955	17.305	1.955
ISPARTA	18.670	10.664	29.334	2.405	1.527	3.932	29.334	3.932
İSTANBUL	448.149	207.103	655.252	88.704	53.245	141.949	655.252	141.949
İZMİR	138.731	73.886	212.617	18.266	13.407	31.673	212.617	31.673
KAHRAMANMARAŞ	52.030	19.518	71.548	6.965	3.025	9.990	71.548	9.990
KARABÜK	15.420	8.919	24.339	1.424	966	2.390	24.339	2.390
KARAMAN	15.094	9.718	24.812	2.135	1.518	3.653	24.812	3.653
KARS	9.477	4.088	13.565	715	365	1.080	13.565	1.080
KASTAMONU	17.095	9.126	26.221	1.179	927	2.106	26.221	2.106
KAYSERİ	68.488	32.830	101.318	10.819	5.007	15.826	101.318	15.826
KIRIKKALE	20.849	10.198	31.047	1.903	1.246	3.149	31.047	3.149
KIRKLARELİ	12.228	8.355	20.583	1.210	1.071	2.281	20.583	2.281
KIRŞEHİR	23.292	16.335	39.627	3.672	3.357	7.029	39.627	7.029
KİLİS	9.826	6.014	15.840	812	373	1.185	15.840	1.185
KOCAELİ	111.143	70.270	181.413	14.425	8.421	22.846	181.413	22.846
KONYA	79.328	41.807	121.135	11.612	6.805	18.417	121.135	18.417
KÜTAHYA	20.529	10.677	31.206	2.979	2.043	5.022	31.206	5.022
MALATYA	41.247	19.211	60.458	5.178	2.637	7.815	60.458	7.815
MANİSA	53.121	29.634	82.755	5.425	3.671	9.096	82.755	9.096
MARDİN	27.010	12.010	39.020	2.364	1.044	3.408	39.020	3.408
MERSİN	65.473	33.994	99.467	6.547	4.180	10.727	99.467	10.727
MUĞLA	45.371	25.514	70.885	6.426	5.069	11.495	70.885	11.495

MUŞ	12.782	4.656	17.438	964	341	1.305	17.438	1.305
NEVŞEHİR	11.400	7.085	18.485	1.109	908	2.017	18.485	2.017
NİĞDE	16.900	9.101	26.001	2.155	1.517	3.672	26.001	3.672
ORDU	37.823	19.394	57.217	5.222	3.265	8.487	57.217	8.487
OSMANİYE	37.109	16.095	53.204	4.381	1.850	6.231	53.204	6.231
RİZE	21.871	11.649	33.520	2.075	1.077	3.152	33.520	3.152
SAKARYA	34.880	16.794	51.674	4.863	2.552	7.415	51.674	7.415
SAMSUN	63.595	31.479	95.074	10.189	6.116	16.305	95.074	16.305
SİİRT	18.434	6.813	25.247	1.926	655	2.581	25.247	2.581
SİNOP	19.212	10.476	29.688	2.262	1.766	4.028	29.688	4.028
SİVAS	30.409	13.582	43.991	3.254	1.514	4.768	43.991	4.768
ŞANLIURFA	47.552	19.338	66.890	7.693	3.081	10.774	66.890	10.774
ŞIRNAK	17.918	8.914	26.832	1.346	742	2.088	26.832	2.088
TEKİRDAĞ	31.362	16.734	48.096	4.098	2.876	6.974	48.096	6.974
TOKAT	26.132	12.140	38.272	5.513	2.717	8.230	38.272	8.230
TRABZON	32.072	15.247	47.319	3.440	2.241	5.681	47.319	5.681
TUNCELİ	8.433	5.260	13.693	891	706	1.597	13.693	1.597
UŞAK	13.392	6.575	19.967	1.657	946	2.603	19.967	2.603
VAN	31.946	10.772	42.718	4.646	1.764	6.410	42.718	6.410
YALOVA	16.305	8.296	24.601	2.286	1.514	3.800	24.601	3.800
YOZGAT	21.602	11.199	32.801	2.265	1.472	3.737	32.801	3.737
ZONGULDAK	21.460	12.082	33.542	2.517	1.822	4.339	33.542	4.339
GENEL TOPLAM	3.261.853	1.646.102	4.907.955	433.849	261.849	695.698	4.907.955	695.698

Çalışma kapsamında mercek altına alınan dövüş sporlarından karate, taekwondo ve boks sporları uğraşan 25.945'i erkek ve 9.882'si kadın lisanslı toplam 35.827 sporcu bulunmaktadır. Bu rakam Bursa ilindeki toplam lisanslı sporcu sayısının %16'sına denk gelmektedir ki bu veri, oldukça yüksek oranda kişinin dövüş sporları ile iştigal ettiğini ortaya koymaktadır. Bunlardan 4.147'si erkek ve 2.746'sı bayan olmak üzere toplam 6.893 sporcu faal sporcu konumundadır.

Buradan da anlaşılacağı üzere Bursa genelindeki lisanslı karate, taekwondo ve boks sporcuların %19'u spor hayatını faal olarak devam ettirmektedir. Görüldüğü üzere dövüş sporlarında bulunan lisanslı sporcuların faal olma oranları Türkiye ve Bursa genelindeki diğer sporculara oranla oldukça yüksektir.

Tablo 2

Bursa İlinde Karate, Taekwondo ve Boks Sporcusu Sayıları (2018)

Federasyon	LİSANSLI			FAAL		
	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam
Karate	10.889	4.147	15.036	1.780	1.123	2.903
Taekwondo	11.983	5.330	17.313	1.833	1.501	3.334
Boks	3.073	405	3.478	534	122	656
Genel Toplam	25.945	9.882	35.827	4.147	2.746	6.893

2.1.4. Dövüş Sporları ve Taşıdığı Riskler

Dövüş sporları tarihi süreç içerisinde savaşçıların talimlerinin spor şekline dönüşmesi midir yoksa savaş teknikleri bu spor türlerinden mi esinlenerek geliştirilmiştir bir tartışma konusudur. Ancak mağaralara çizilen figüranlardan dövüş sporlarının çok eski bir tarihe dayandığı görülmektedir. Örneğin İspanyanın doğusunda mağaralara çizilen ve yaklaşık M.Ö. 4000 yıllarına ait olduğu tahmin edilen mağara resimleri bolca dövüş sporu figürleri ile doludur. Aynı izleri antik çağ boyunca Uzak Doğu, Mısır, Yunan ve Roma medeniyetlerinde görmek mümkündür (Hamblin, 2006: 15). Yunan olimpiyatlarında önemli bir yere sahip olan güreş ve cirit atma gibi etkinlikler dönemin savaş talimlerinin spora yansımalarının en bariz delileri olarak görülebilir.

Yukarıda detaylı bir şekilde verilen koruma motivasyonu teorisinde ifade edildiği üzere yaşanan tecrübeler ve çevresel faktörler bireylerin korunma ihtiyacını tetiklemekte dövüş sporlarına başlamalarında ve devamlılık göstermelerinde etkili olabilmektedir. Zamanla elde edilen başarılar ve kaydedilen gelişmeler bireyleri amatör düzlemden profesyonel düzleme taşıyabilmektedir.

Dövüş sporlarını farklı şekilde kategorize etmek mümkündür. Dövüş sporlarının, bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve ruhsal sağlıklarına pozitif katkı sunduğu değerlendirilmektedir (Weiser ve Ark., 1995). Dövüş sanatlarındaki sistematik uygulama sayesinde, bir insana güç, dayanıklılık, hız, esneklik, hareket koordinasyonu sağladığı gibi fiziksel zindeliğini de artırmaktadır (Ashleigh ve Paloma, 2018). Yapılan bir çalışmada dövüş

sporlarının yukarıda sıralı faydaları sağladığı gibi çocukları suçtan uzak tuttuğunu da saptamıştır (Trulson, 1986).

Dövüş sporları kullandıkları tekniklere göre farklı şekilde kategorize edilmekte ve isimlendirilmektedir. Vücut bölgesine göre yaralanmalar, dövüş sporlarının kendine özgü bu teknik ve kurallarına bağlıdır. Örneğin üst ekstremiteler judo sporunda daha fazla iken alt ekstremiteler taekwondo sporunda daha yaygındır. Yine kafa ve yüz lekeleri boks ya da karate sporunda daha çok sık rastlanan bir durumdur. Yaralanma sıklığı mutlak yaralanma sayısı dikkate alındığında kızlarda erkeklerden daha düşüktür. Ancak, yaralanmaya maruz kalma oranı dikkate alındığında kızların yaralanma oranları daha yüksektir. Yine yaralanma riski faktörleri yaş, vücut ağırlığı ve maruz kalmayı içermektedir (Piete, 2005).

Zetaruk ve arkadaşları (2005) yapılan bir çalışmada bir yıllık antrenman süresince meydana gelen sakatlanma sayılarında dövüş sporunun çeşidine göre değişiklik gözlemlenmiştir. Bu oranlar taekwondoda % 59 aikidoda % 51 kungfuda % 38 karatede % 30 ve taichide % 14 olarak tespit edilmiştir. Tekvandoda karateye göre üç kat artmış yaralanma riski ve çoklu yaralanma belirlenmiştir. 18 yaş üzeri sporcuların yaşça küçük olanlarda daha fazla yaralanma riski altında oldukları tespit edilmiştir. En az üç yıllık deneyime sahip dövüş sporcularının, daha az deneyimli öğrencilere göre yaralanmaya devam etme olasılıklarının iki katı olduğu bulunmuştur. Antrenman sayısı arttıkça yaralanma ihtimalinin de arttığı görülmüştür.

Daha önceki araştırmalara göre, dövüş sporlarını uygulamaktan kaynaklanan bazı yaralanma risklerinin gereksiz ve önlenbilir olduğunu ortaya koymaktadır (Oler, 1991). Bu yaklaşım da anlaşıldığı üzere dövüş sporları çerçevesinde meydana gelen yaralanmalar sporcuların sürekli bir şekilde sağlık riski altında olduklarını göstermektedir. Örneğin dövüş sporları üzerine yapılan geniş bir ankette 24.112 yaralı tespit edilmiştir. En sık yaralanan bölgeler uyluk, bacak ve parmaklar olduğu görülmüştür. Kontüzyonlar, burkulmalar ve kasılma

en sık görülen yaralanma tipi olmuştur. Yaralanmaların çoğu daha az deneyimli kişilerde meydana geldiği ve uzmanlık ve eğitim arttıkça yaralanma sayısı azaldığı tespit edilmiştir. Sadece 47 ciddi yaralanma kaydedilmiş ki bu aranda 500 yaralanmada 1 oranına denk gelmektedir. En ciddi yaralanmalar, özellikle kafa travmaları, uygulamaya yönelik antrenmanlarda ve turnuvalarda meydana gelmiştir (Birrer ve Birrer, 2017).

Dövüş sporlarında meydana gelen yaralanmalara diğer sporlar ile kıyaslandığında yaralanma sayısının daha fazla olduğu ancak yaralanma düzeyinin diğer sporlara oranla daha az şiddetle olduğu görülmektedir. Örneğin üniversite çevresinde faaliyet gösteren ve 1 yıl içerisinde öğrencilerin%94'ünün sportif faaliyete katıldığı bir çalışmada tıbbi müdahale gerektiren yaralanmalar da dâhil olmak üzere yaralanma oranı 40.2olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerin katıldığı en yaygın 5 spor basketbol, hokey, futbol, snowboard ve futbol, bayanların katıldığı en yaygın 5 spor basketbol, dans, voleybol, snowboard ve futbol olarak tespit edilmiştir. Yaralanmalardan hastanenin acil servisine başvuru ile sonuçlanma oranı %8.1, sporda zaman kaybına neden olan yaralanma oranı%49.9 ve bilinç kaybıyla sonuçlanan yaralanma oranı%9.3 olarak gerçekleşmiştir. Yaralanmaların en büyük oranı basketbol, hokey, futbol ve snowboardda gerçekleşti. En çok yaralanan ilk 5 vücut bölgesi ayak bileği, diz, kafa, sırt ve el bileği şeklinde olmuştur. En hafif yaralanma tipi burkulma, büzülme, sarsıntı, kırık ve kas gerilmesi şeklinde meydana gelmiştir. Yaralanmaların% 49'unun doğrudan temasla ilişkili olduğu belirlenmiştir (Emery, 2006). Bu çalışmadan da anlaşıldığı üzere doğrudan temas en önemli sakatlanma nedeni ve dövüş sporları genel itibari ile doğrudan teması içermektedir. Bu nedenle dövüş sporlarında diğer spor dallarına nazaran yaralanma şiddeti çok fazla olmasa da yaralanma sıklığı oldukça fazladır. Bütün bu veriler dövüş sporcularının sosyal güvence altında olmaları gerektiğini açıklamaktadır.

2.2. Sosyal Güvenlik Hakkı (Sağlık)

Sosyal devlet anlayışına sahip bütün ülkelerde bir sosyal güvence olarak sağlık bireylere tanınan önemli bir haktır ve devletler için de bir ödevdir. Bu paralelde denilebilir ki sosyal güvence, aynı topraklar üzerinde yaşayan bireylerin hayatın olağan şartları içerisinde doğabilecek risklere karşı insanların kendilerini güvenceye alma isteklerinin bir ürünüdür (Güzel ve Okur, 2002). Dar manada muhtemel risklerin zararlarından bertaraf olma güvencesi olarak tanımlanan sosyal güvenlik, kanunlarla çerçevesi çizilen bir tedbirler bütünüdür (Alper, 2000). Sosyal güvenlik geniş manada Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından “halkın, hastalık, işsizlik, yaşlılık, ölüm sebebiyle, geçici veya sürekli olarak kazançtan yoksun kalması durumunda düşeceği yoksulluğa karşı, tıbbi bakımdan dolayı, çocuk sayısının artması ve analık halinde korunmasına ilişkin genel önlemler sistemi” olarak tanımlanmıştır (Tuncay, 2002).

Sosyal güvenliğe konu sosyal riskler mesleki, fizyolojik ve sosyoekonomik olmak üzere üç başlık altında toplanabilir. Mesleki riskler, başta RG 30.06.2012 tarih ve 28339 sayılı 6331 No’lu “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” ilgili yönetmelik hükümleri olmak üzere yasal metinlerde yer alan riskleri kapsamaktadır. Bütün bu yasal düzenlemelerin ve sosyal güvenlik hükümlerinin amacı çalışanlara çalışma esnasında ihtiyaç duydukları güvenli ve konforlu mesai şartlarını temin etmek ve süreli ya da süresiz şekilde iş yapabilme kabiliyetlerinin ortadan kalkması durumunda gelecek hayatlarını güvence altına almaktır (Güzel ve Ark., 2009). Ortaya konan çalışmaya konu amatör sporcular tanımları gereği bu tasnifin dışında bulunmaktadır.

İkinci önemli grup sosyal riskler çalışma hayatı dışında gelişebilecek ve bireylerin hayatlarını idame ettirmelerini olumsuz yönde etkileyecek gelişmelerdir. Bu risklerin başında hastalıklar ve sakatlanmalar gibi sağlık sorunları gelmektedir. Sosyal güvenlik, "sosyal risk" olarak nitelendirilen çeşitli olayların sonuçlarına karşı korunma olarak değerlendirildiğinde sağlık sorunu frekans değeri yüksek bir risk olarak karşımıza çıkmaktadır ve gerçekleşmesi durumunda telafisi güç sonuçlar doğurabilmektedir (Tuncay ve Ekmekçi, 2008).

Sosyoekonomik riskler ise başta işsizlik ve olmak üzere makro düzeyde gelişip mikro düzeyde etkileri olan riskleri içermektedir (Tuncay ve Ekmekçi, 2008). Bu risk grubu spor yapan bireyleri doğrudan etkilemese de dolaylı olarak etkilemektedir. Özellikle ekonomik problemlerin beraberinde getirdiği bir kısım faktörler (uygun olmayan spor alanları, yetersiz ekipman vs.) sporcuların yaralanmalarına ve sakatlanmalarına neden olabilmektedir. Hatta sosyoekonomik duruma bağlı olarak gelişen sosyokültürel yaklaşımların dahi sporda yaralanmalarda etkili olduğu saptanmıştır (Loland ve Ark., 2006)

2.2.1. İlgili Kanuni Düzenlemeler

Sosyal güvenlik, daha önce toplumlarda var olan sosyal dayanışma metotlarının kurumsallaşması olarak görülebilir. Sosyal güvenliğe ilişkin düşüncelerin ilk geçtiği yasa hükmündeki metin 1793 tarihinde kabul edilen “İnsan Hakları Evrensel Bildirisi” olmuştur. Bildiride her ne kadar bir takım devlet yardımlardan yararlanmanın tüm vatandaşların hakkı olduğu vurgulanmışsa ilk somut adımlar ancak 19. Yüzyıla doğru atılmıştır (Güzel ve Okur, 2002). Sosyal güvenlik alanında ilk yasal düzenleme Almanya tarafından yapılmıştır. Ottovon Bismarck yönetimi altındaki Almanya'da 1883 yılında sağlık sigortası, 1884 yılında kaza sigortası ve 1889 yılında yaşlılık ve maluliyet ile ilgili olarak düzenlemeler yapılmıştır. Bu yasa örnekleri daha sonra bütün Avrupa'ya ve Dünyaya yayılmıştır (Tuncay, 2002).

Türkiye’de sosyal güvenliğe ilişkin yasal düzenlemelerin kökleri Osmanlıya Devletine kadar uzanmaktadır. Bugün ki halini alan sosyal güvenlik anlayışı çeşitli dönemlerden geçmiştir. Osmanlı son döneminde başlayan sosyal güvenlik alanındaki reformlar cumhuriyetin ilk yıllarında da devam etmiştir. 1961 Anayasası ile sosyal güvenliğin tüm vatandaşların hakkı ve devletin ödevi olduğu vurgulanarak anayasal bir güvence getirilmiştir (Alper, 2000). 1982 Anayasasınının 60. Maddesi de “herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir” ibaresi ile aynı paralelde düzenleme içermektedir.

Sporcuların sağlık güvencesi cumhuriyetin kurulduğundan günümüze kadar birçok Őuraya ve kalkınma programlarına konu olmuŐsa da, konunun profesyonel sporcularla sınırlı kalması ve amatör sporcuların tartıŐmalara dâhil edilmemesi düşündürücüdür. Yine Anayasanın 59. Maddesinde geçen “devlet başarılı sporcuyu korur” ibaresi yapılan bir çalışmada kritize edilmekte ve bu ibareden amatör sporcuların koruma dışında tutulduğunun anlaŐılabileceđi “devlet sporcuyu korur ve destekler” Őeklinden deđiŐtirilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir (Can, 1991).

31.05.2006 tarihinde düzenlenen 5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu” sağlık sorunlarını konu alan birincil yasal düzenlemedir ve spor esnasında yaŐanacak muhtemel yaralanmalar ya da sakatlanmalar sonrası tedavi imknlarını da bünyesinde barındırmaktadır.

Bu yasal düzenlemenin amacı “sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kiŐileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kiŐileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma Şartları ile finansman ve karŐılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının iŐleyiŐi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir” (Madde 1).

Madde 2’de düzenlendiği üzere yasa hükümleri “sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kiŐileri, iŐverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kiŐilerini ve tüzel kiŐiliđi olmayan diğer kurum ve kuruluşları” kapsamaktadır.

Kapsamdan da anlaşıldığı üzere bir sporcu amatör de olsa anılan güvenlik Şemsiyesi altına girdiği zaman spor esnasında yaŐadıđı bir sağlık sorunu nedeni ile tedavi imknına kavuŐabilmektedir. Sigortalı kişi ise “kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi” olarak tanımlanmaktadır. Kısa vadeli sigorta kolları “iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası” kapsarken,

uzun vadeli sigorta kolları “malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasını” kapsamaktadır. Kanunda genel sağlık sigortası da tanımlanarak, “kişilerin öncelikle sağlıklarının korunmasını, sağlık riskleri ile karşılaşmaları halinde ise oluşan harcamaların finansmanını sağlayan sigortayı” ifade ettiği belirtilmiştir. Bu çerçevede sigortalı olmanın çerçevesi ise kanunun 60 numaralı maddesinde listelenmiştir (Madde 3).

Madde 60 genel sağlık sigortalısı olmanın koşullarını etraflıca düzenlemiştir. Bu düzenleme bir bütün halinde incelendiğinde Türkiye’de ikameti olan her bir bireyin genel sağlık sigortası şemsiyesi altına girmesi esas alınmıştır. Türk vatandaşlarının genel sağlık sigortası şemsiyesi altına alınması ise üç başlık altında toplanmıştır.

Birinci grup sigortalı olarak çalışanlardan oluşmaktadır. Her hangi bir iş kolunda çalışan ve sigorta primleri ödenen herkes otomatik olarak genel sağlık sigortasına dâhildir. Kanun bu kapsama giren sigortalıları 4. Maddesinin a, b ve c bentlerinde detaylandırmıştır. Profesyonel sporcular yaptıkları iş karşılığında ücret aldıkları için bu kapsam dâhilinde sigortalanmaktadırlar.

İkinci grup sigortalılar isteğe bağlı sigortalılardır. Bu grupta yer alan sigortalılar maddi durumları yerinde olan ve her hangi bir iş kolunda memur ya da işçi olarak çalışmayan kişilerin isteğe bağlı olarak sigorta yaptırınları kapsamaktadır.

Üçüncü grup sigortalılar ise ilk iki grup içerisinde tasnif edilemeyen ve maddi olanakları kanuni sınırlar altında olanları kapsamaktadır. Bu düzenlemeye göre “harcamaları, taşınır ve taşınmazları ile bunlardan doğan hakları da dikkate alınarak, Kurumca belirlenecek test yöntemleri ve veriler kullanılarak tespit edilecek aile içindeki geliri kişi başına düşen aylık tutarı asgari ücretin üçte birinden az olan vatandaşlar ile gelir tespiti yapılmaksızın genel sağlık sigortalılığı ya da bakmakla yükümlü olduğu kişi bulunmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar” hiçbir ücret ödemeksizin genel sağlık sigortası şemsiyesi altına alınırlar. Öğrenimi devam edenlerden lise düzeyindeki öğrenciler için 20 yaşına kadar ve

üniversite düzeyindeki öğrenciler için de 25 yaşına kadar her bir birey otomatik olarak genel sağlık sigortası kapsamındadır. “Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler” de bu çerçevede genel sağlık sigortasına dâhildirler.

Genel sağlık sigortasının kapsamı Türk vatandaşı olamayıp da Türkiye’de yaşayanlara da genişletilerek bir sosyal devlet anlayışı içerisinde Türkiye toprakları üzerinde yaşayan herkesin sigortalı olmasının önü açılmış ve sigortalı olma şartları kolaylaştırılmıştır.

Bütün bu düzenlemeler bir bütün halinde incelendiğinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti tam bir sosyal devlet sorumluluğu içerisinde hareket ettiği ve ülke sınırları içerisinde yaşayan herkesi genel sağlık sigortası şemsiyesine almaya çalıştığı görülmektedir. Bütün bu kolaylıklara rağmen vatandaşların genel sağlık sigortası dışında kalmaları ancak kanun farkındalık farkı ile açıklanabilir.

Genel sağlık sigortası başlangıcı olarak sigortalı çalışanlar ve isteğe bağlı olarak sigortalananlar için tescil edildikten hemen sonra ve üçüncü grup içerisinde yer alıp maddi durumu yerinde olmayanların ise mali durumlarının Kurumca tescilinden itibaren sigortalı sayılırlar (Madde 61).

Kanunun 2. Bölümünde genel sağlık sigortası dâhilinde bulunanların sahip oldukları haklar ve sunulan hizmetler listelenmiştir. Düzenlemeye göre her bir sigortalı hem koruyucu sağlık hizmetlerinden hem de hastalanmaları ya da yaralanmaları durumunda “ayakta veya yatarak; hekim tarafından yapılacak muayene, hekimin göreceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik muayeneler, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan teşhise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, hasta takibi ve rehabilitasyon hizmetleri, organ, doku ve kök hücre nakline ve hücre tedavilerine yönelik sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, ilgili kanunları gereğince sağlık meslek mensubu sayılanların hekimlerin kararı üzerine yapacakları tıbbî bakım ve tedavi” hizmetlerinden yararlanabilir (Madde 63).

Görüldüğü üzere yasal düzenleme ile bütün sigortalılara geniş bir sağlık imkânı sunulmuştur ve ile amatör düzeyde spor yaparken ortaya çıkabilecek yaralanmaları ve sakatlanmaları da kapsamaktadır.

Kapsam dışında tutulan sağlık hizmetleri incelendiğinde genellikle estetik amaçlı yapılan müdahalelerin ve alternatif tıp uygulamalarının kapsam dışında tutulduğu görülmektedir (Madde 64). Başta protez ameliyatları olmak üzere genel sağlığa ilişkin müdahalelerin hizmet kapsamı içerisinde olması sporcuların ister profesyonel olsun ister amatör olsun spor anında yaşadıkları her türlü yaralanma ve sakatlanmalar genel sağlık sigortası kapsamındadır ve önemli bir sağlık güvencesidir.

Genel sağlık sigortası kapsamına girmeyen amatör sporculara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında 10 Mayıs 2013 tarihinde bir protokol imzalanmış ve amatör sporcuların hastalanma ya da sakatlanma durumlarında sağlık güvencesinden yararlanması amaçlanmıştır. Protokol toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Protokolün sadece amatör sporcuları kapsamaması profesyonel sporcuların sigortaya esas primlerinin yatırılıp genel sağlık sigortası kapsamında değerlendirilmesinden dolayıdır. Ancak protokol genel sağlık sigortası kapsamındaki amatör sporcuları da kapsamamaktadır. Bu nedenle sporcu tanımı yapılırken “sosyal güvenlik kuruluşlarının sağlık yardımından faydalanamayan lisanslı faal sporcu” denilmiştir. Kişinin faal sporcu sayılması için lisansının yılı içerisinde vizeli olması gerekmektedir.

Amatör sporcular için diğer bir sağlık güvencesi imkânı özel sağlık sigortalarıdır. RG 23.10.2013 tarih ve 28800 sayılı Özel Sağlık Sigortaları Yönetmeliği kapsamında hizmet veren özel sağlık sigortalarından tüm bireyler gibi amatör sporcular da yararlanabilmektedir.

2.3. Yasal Farkındalık

Çalışmada amatör seviyede spor yapan bireylerin sağlık güvenceleri hakkındaki düzeylerinin en iyi şekilde yasal farkındalık kavramı ile açıklanabileceği değerlendirilmektedir. Çünkü bazen toplumsal hukuk eğitimi olarak adlandırılan yasal farkındalık, bireylerin yasayı içeren konulara odak noktalarını ölçmekte ve bu çerçevedeki ilgi düzeyleri ile ilgilenmektedir. Yasal farkındalık, yasal kültür bilincinin oluşmasına yardımcı olduğu gibi, yasaların oluşumuna birey olarak katkı sunmayı da desteklemektedir. Uygulanan bir dizi faaliyetlerle kamuoyunda hukuka ve adalet sistemine ilişkin kamuoyu farkındalığı ve becerileri geliştirilebilmektedir. Ortaya konan bu çalışmanın bir amacı da bu çerçevede amatör sporcularda bir bilinç oluşmasına yardımcı olmak bu yasal farkındalığı yaygınlaştırmaktır. Çünkü amatör sporcular sportif aktiviteyi profesyonel düzeyde yapmadıkları için her hangi bir sigorta kapsamında bulunmamaktalar ve sürekli bir şekilde sakatlanma riski ile karşı karşıya bulunmaktadır. Oysa bütün bireyler gibi amatör sporcular da yasaların meşruiyetini oluşturan örgütsel ekosistemin bir parçası olarak hareket etmektedirler (Marshall, 2005). Bu çerçevede verilen eğitimler ve bilinçlendirme çalışmaları bir hukukçunun analizi ya da bir hukuk öğrencisinin hukuk dersi dışında kalan faaliyetleri içermektedir. Başka bir deyişle eğitimden ziyade bilgilendirme faaliyetlerini kapsamaktadır (McDonald, 1998).

2.3.1. Kavramsal Açıklama

Bireyin yasal haklarını bilmesi yasal bilincin bir parçasıdır. Yasal bilinç, halkın üyeleri arasında, hukukun ve yasal kurumların kendilerine yönelik tutumlarıyla birlikte farkındalık anlamına gelen toplumsal bir terimdir. İnsanların günlük işleriyle ilgili olarak hukuka ekledikleri önemi ya da hukukun onların olağan hayatlarına etkisini anlamaya yardımcı olmaktadır. Bir taraftan hukukun bütün taraflarını içine alan popüler bir kültürü ifade ederken

(Podlas 2006), diğer taraftan davranışların çerçevesini çizen ya da hukuktan beklentileri özetleyen bir yaklaşımdır (Cover, 1983).

Amerikan Barolar Birliği, yasal farkındalığı, kanunun özü, yasal süreç ve mevcut yasal kaynaklar hakkında eleştirel yargılarda bulunabilme ve yasal sistemi etkin bir şekilde kullanma ve iyileştirme stratejilerini belirleme yeteneği olarak tanımlamaktadır (American Bar Association, 1989). Aynı paralelde Kanada Barosu yasal bağlamda kullanılan sözcükleri anlama, onlardan sonuç çıkarma ve daha sonra bu sonuçları harekete geçmek için kullanma olarak tanımlamaktadır (Canadian Bar Association, 1992). Bilder (1999) yasal farkındalığı işlevsel bir beceri olarak görmekte ve her bireyin içinde bulunduğumuz çağ içerisinde bir avukat gibi olmasa da belirli bir bilinç seviyesinde davranması gerektiğini belirtmektedir. Yasal farkındalığı bir metafor olarak değerlendiren anlayış ise edinilen bilgi ve varılan anlayış arasında bazı paralellikler önermektedir (Manley-Casimir ve Ark., 1989).

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere bireylerin sosyal hakları (sağlık dahil) ve sorumlulukları ile ilgili farkındalıkları aynı zamanda kanunun kendine tanıdığı hakları bilmesi ve yorumlayabilmesi yetisidir. Örneğin Muhanga (2015) üniversite personelinin yasal hak ve ödevleri hakkındaki bilinç seviyelerini ölçerken bireylerin bu çerçevedeki bilgilerini yasal farkındalık olarak yorumlamıştır.

Bütün bu değerlendirmeler çerçevesinde ve geniş bir zaviyeden yasal farkındalığı bireylerin yasaları okuyabilme, anlayabilme, yorumlayabilme ve ihtiyaçları doğrultusunda kullanabilme yetisi olarak tanımlayabiliriz.

2.3.2. Yasal Farkındalığın Önemi

Yasanın ortaya konması kadar yasanın topluma haberdar edilmesi ve anlaşılır kılınması da önemlidir. Yasal farkındalık araştırmacısı Anoop Kumar, yasalardan bazen istenen muradın alınamamasını yasanın bireyler tarafından doğru bir şekilde okunamamasına bağlamaktadır (Kumar, 2013). Yasal farkındalık, insanları her seviyede adalet, hesap verebilirlik ve etkili

çözümler talep etme konusunda yetkilendirmektedir. Yasal ihtiyaçlar ise her zaman akut olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü normal zamanlarda bireyler yasanın öngördüğü kriz durumlarını önemsememektedirler. Bu, yasal duyarsızlık sıkıntılarının derecesini ve ortaya çıktığı andaki zorlukların etkisini büyütmektedir (Canadian Bar Association, 1992).

Yasal farkındalık insanların kanuni metinlerle barışık olmasını sağlar ve bu gerçekleşmediği takdirde bireyler kanundan yardım alamayan konuma düşebilirler. Düşük yasal farkındalık düzeyi denebilir ki insanların haklarına erişimini engelleyebilir. Bireylerin yasal farkındalık seviyelerini kısıtlamak esasında onları haklarından mahrum etmek olduğu gibi sorumluluklarından da uzaklaştırmaktır (Preber, 2014).

Yasal farkındalık bir bütün halinde değerlendirildiğinde bireye kendine tanınan hakları öğrenmesini, etüt etmesini ve sorumluluklarının çerçevesini bilmesini öğretmektedir. Yasal farkındalık bir özgüven aşılmasıdır. Yasal bilinçsizlik ise bireye içinde bulunduğu toplum içerisinde başkalaşmayı çağrıştırdığı gibi sahip olduğu haklardan da mahrumiyet anlamına gelmektedir.

3. BÖLÜM

Yöntem

Araştırmada kullanılan modellerin yer aldığı bu bölümde öncelikli olarak araştırmaya katılan grup özetlendikten sonra veri toplamada esas alınan yöntemler açıklanmıştır. Araştırmada kullanılan analizler hakkında açıklayıcı bilgilere yer verildi.

3.1. Araştırma Modeli

Amatör dövüş sporcularının sosyal güvenlikleri ile ilgili farkındalıklarının belirlenmesinin amaçlandığı bu tanımlayıcı çalışmada iki veya daha çok değişken arasında herhangi bir farkındalığın olup olmadığını varsa derecesini belirlemeyi amaçlayan (Karasar, 2013) ilişkisel tarama modeli kullanıldı.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın evrenini, dövüş sporlarından taekwondo, karate ve boks alanında faaliyet gösteren Bursa ilindeki faal sporcular oluşturmaktadır. Gönüllülük esasına göre toplam 250 sporcu araştırmaya katıldı. Katılımcıların 142 kişisi (%57) erkek,108 kişisi (%43) kadın sporculardan oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada kullanılan anket formları internet ortamına atılarak ve yüz yüze görüşme şeklinde katılımcılara ulaştırıldı. Anketler araştırmacı tarafından 2018 yılı içerisinde Bursa ilinde faaliyet gösteren amatör dövüş sporcularından toplandı. Çalışmada daha önce profesyonel sporcuların sosyal güvenlik konusundaki farkındalıklarını ölçmek için geliştirilen ölçek kullanıldı (Amcaoğlu, 2015).

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi konusunda; tanımlayıcı istatistikler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri ile sunuldu. Çalışmada iki evre gruplar için bağımsız t testi analizi ve Üç evre grubun karşılaştırılmasında Varyans analizi (ANOVA) testi kullanıldı. Farklı olarak tespit edilen grupların farklılığının incelenmesi amacı ile Sidak testi yapıldı. Çalışmada 0,05'den küçük p değerleri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi. Analizler SPSS 22.0 paket programı ile yapıldı.

Güvenilirlik ve geçerlilik

Anket çalışmasında sporcuların sağlık güvencesi algı düzeylerinin ölçülmesi ile ilgili 14 adet ifadeden oluşan ölçeğin güvenilirliğinin Co. Alpha katsayısı 0,89 olduğu tespit edildi. Elde edilen katsayı ölçeğin oldukça yeterli sayılabilecek kadar güvenilir olduğunu göstermektedir. Güvenilirlik analizinin ardından yapı geçerliliğinin test edilmesi amacı ile 14 adet ifadenin bulunduğu ölçeğe faktör analizi uygulaması yapıldı.

Faktör analizi sonucunda 2 adet alt boyut tespit edildi. Bu boyutlar Sağlık Güvencesi Protokollerinin Farkındalık Düzeyleri (1,2,3,4,5), Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi (6,7,8,9,10,11,12,13,14)boyutları olarak adlandırıldı. Faktör analizinde hesaplanan KMO örneklem yeterlilik katsayısı 0,87 olarak tespit edildi. Katsayı yapılan 250adet anketin faktör yapısını orta koymak için yeterli olacağına göstergesidir. Ayrıca faktör yapılarının anlamlılığının test edildiği Bartlett küresellik testi sonucuna göre ($p=0,001$, $p<0,05$) elde edilen boyutlar yapısal geçerlidir.

Tablo 3

Güvenilirlik ve Geçerlilik Analizleri

İfadeler	Faktör Yükü	Açıklanan Varyans	İç Tutarlılık
Bağlı olduğunuz kulüp / federasyonunuz "Sporculara Sağlık Güvencesi Protokolü" hakkında sizi bilgilendirdi mi?	0,74		
10 Nisan 2013 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılan ve 10 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren "Sporculara Sağlık Güvencesi Protokolü"nden haberdar mısınız?	0,56	25%	0,81
Sağlık güvencesi protokollerinden hiç faydalandınız mı?	0,75		
Sporcuların sosyal güvencelerini yeterli buluyor musunuz?	0,61		
Sporcu olarak sosyal güvenceleriniz hakkında bilgi seviyenizi yeterli buluyor musunuz?	0,48		
SGK kanununa göre sigortalı olan kişinin/sporcunun iş kazası halinde sporcunun eş ve çocuklarına ya da geçindirmekle yükümlü olduğu ana ve babasına gelir bağlandığını biliyor musunuz?	0,64		
SGK kanununa göre sigortası olan kişiye/sporcuya iş kazası halinde sağlık yardımının yapılacağını biliyor musunuz?	0,74		
SGK kanununa göre sigortası olan kişiye / sporcuya iş kazası halinde sporcuya geçici ya da sürekli iş göremezlik ödeneğinin verileceğini biliyor musunuz?	0,75		
SGK kanununa göre sigortası olan kişiye / sporcuya iş kazası halinde sporcunun protez araç ve gereçlerin sağlanacağını biliyor musunuz?	0,51		
SGK kanununa göre iş kazası halinde kişinin/sporcunun tedavisi için başka bir yere ya da başka bir ülkeye gönderilebileceğini biliyor musunuz?	0,50	35%	0,85
SGK kanununa göre, sigortalı kişinin/sporcunun ölümü halinde geride kalan eş ve çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları ana ve babasına aylık bağlandığını biliyor musunuz?	0,67		
SGK kanununa göre sigortalı kişinin/sporcunun ya da sigortalı olmayan karısının analığı halinde gerekli sağlık yardımlarının yapıldığı biliyor musunuz?	0,77		
Kulüplerinden hiç bir ücret almadan spor yapan amatör sporcuların, Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olmadıklarını biliyor musunuz?	0,58		
SGK kanununa göre, sigortalı kişinin/sporcunun sigorta koşullarını yerine getirmesi ile birlikte yaşlılık aylığının bağlanacağını veya toptan ödeme yapılabileceğini biliyor musunuz?	0,76		

Elde edilen 2 boyut toplam varyansının yaklaşık olarak %60'ını oluşturmaktadır. Açıklanan varyans oranının %60 ve üzerinde olması beklenir. Boyutlar incelendiği zaman Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyi boyutunun açıklanan varyans yüzdesi %25, iç tutarlılığı 0,81, Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi boyutunun açıklanan varyans yüzdesi %35, iç tutarlılığı 0,85 olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen alt boyutların normallik

değerlendirmeleri sonucunda: Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyi, Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi boyutlarının dağılımlarının normallik yaklaşımına uyduğu görülmüştür (K-S $p=0,200^*$ $p>0,05$).

4. BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde öncelikli olarak araştırmaya katılan amatör sporcular hakkında tanımlayıcı bulgulara yer verilmiştir. Daha sonrasında katılımcıların sosyal güvenlik algı düzeylerine ilişkin bulgular ortaya konmuştur.

4.1. Katılımcılara İlişkin Bulgular

Tablo 4

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Cinsiyetiniz	n	% Yüzde
Erkek	142	57
Kadın	108	43
Yaşınız	n	% Yüzde
25 Yaş ve Altı	163	65
26-30 Yaş	30	12
31-35 Yaş	34	14
36-40 Yaş	14	6
41 Yaş ve üstü	9	4
Yaşadığınız Yer	n	% Yüzde
Bursa	250	100
Eğitim	n	% Yüzde
İlköğretim	36	14
Lise	113	45
Ön lisans	22	9
Üniversite	61	24
Yüksek lisans	17	7
Doktora	1	0

Cinsiyet açısından incelendiğinde katılımcıların %43'nün kadın ve %57'nin erkek olduğu tespit edildi. Yaş açısından bakıldığında ise %65'nin 25 yaş altında, %12'nin 26-30 yaş, % 14'nün 31-35 yaş, % 6'nın 36-40 yaş, %4'nün 41 yaş ve üzerinde olduğu tespit edildi. Çalışmaya katılan sporcuların tamamı Bursa şehrinde ikamet etmektedir. Eğitim açısından

bakıldığında %14'ünün ilköğretim, % 45'inin lise, % 9'unun ön lisans, % 24'ünün üniversite, % 7'sinin yüksek lisans mezunu olduğu tespit edildi.

Tablo 5

Katılımcıların Sporcu Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Branşınız	n	% Yüzde
Taekwondo	100	40
Karate	81	32
Boks	69	28
Kaç yıldır spor ile uğraşıyorsunuz?	n	% Yüzde
1-4 Yıl	54	22
5-8 Yıl	74	30
9 Yıl ve üzeri	122	49
Kaç yıldır aktif olarak spor ile uğraşıyorsunuz?	n	% Yüzde
1-4 Yıl	58	23
5-8 Yıl	77	31
9 Yıl ve üzeri	115	46
Herhangi bir spor kuruluşuna üye misiniz?	n	% Yüzde
Evet	52	21
Hayır	198	79
Ailenizde sizden başka spor ile uğraşan (lisanslı olarak) biri var mı?	n	% Yüzde
Evet	106	42
Hayır	144	58

Katılımcıların %40'nın taekwondo, %32'nin karate, % 28'nin boks sporları ile ilgilendiği tespit edildi. Kaç yıldır spor ile uğraştıkları sorgulandığında % 22'si 1-4 yıl, % 30'u 5-8 yıl, % 49'u 9 yıl ve üzeri süredir spor ile uğraştığını belirtildi. Yine ne kadar zamandır sporda aktif oldukları sorgulandığında %23'ü 1-4 yıl, %31 5-8 yıl ve %46'sı 9 yıl ve üzeri süredir sporda aktif olarak faaliyet yürüttüklerini belirtmiştir. Bu çerçevede değerlendirildiğinde katılımcıların genelinin hiç ara vermeden spora devam ettikleri gözlemlenmiştir. Spor kuruluşlarına sorgulandığında ise amatör sporcuların sadece %21'inin herhangi bir spor kuruluşuna üye olduğu görülmüştür. Geriye kalan %79'unun ise herhangi bir kuruluşa üye olmadan spor faaliyetlerini devam ettirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcılara ailenizde sizden başka sporla uğraşan var mı diye sorulduğunda %42'si evet ve %58'i hayır olarak cevaplamıştır.

Tablo 6

Katılımcıların Gelir ve Sağlık Sigorta Durumuna İlişkin Bilgiler

Günümüz koşullarına göre gelir durumunuz nedir?	n	% Yüzde
Çok iyi (istediğim gibi para harcarım)	19	8
İyi (ihtiyaçlarımı karşılarım)	119	48
Orta (ancak ihtiyaçlarımı karşılarım)	86	34
Zayıf (ihtiyaçlarımı tam olarak karşılayamam)	26	10

Sağlığınız ile ilgili bir sorunla karşılaştığınızda özel sağlık kuruluşlarına mı devlet kuruluşlarına mı gidersiniz?	n	% Yüzde
Özel sağlık kuruluşu	72	29
Devlet kuruluşları	178	71

Bir sosyal güvenceniz var mı varsa hangisi?	n	% Yüzde
Yok	134	54
4A SSK	97	39
4B BAĞKUR	8	3
4C Emekli Sandığı	11	4

Özel sosyal güvenceniz var mı varsa hangisi?	n	% Yüzde
Yok	163	65
Sağlık Sigortası	48	19
Ferdi kaza sigortası	14	6
Bireysel emeklilik sigortası	25	10

Çalışmaya katılan amatör sporcuların gelir düzeyleri incelendiğinde %8'nin çok iyi, %48'nin iyi, %34'nün orta ve %10'nun zayıf olduğu görülmüştür. Sağlıkla ilgili bir sorunla karşılaştıklarında %71'inin devlet ve %29'u özel kurumlardan sağlık hizmeti aldıkları görülmüştür. Amatör düzeyde faaliyet gösteren sporcuların her hangi bir sağlık sigortasının olup olmadığı ve varsa hangisi olduğu sorulduğunda %54'nün sosyal güvencesi olmadığı görülmüştür. %39'nun 4A-SGK, %3'nün 4B-SGK ve %4'nün 4C-SGK güvencesi olduğu tespit edilmiştir. Aynı paralelde özel sağlık sigortaları olup olmadığı sorulduğunda katılımcıların %65'nin özel sağlık sigortası olmadığı, %219'nin sağlık sigortası, %6'nın ferdi kaza ve %10'nun bireysel emeklilik sigortası olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7

Katılımcıların Bilgi Alma Sıklıklarına ve Çeşitlerine İlişkin Bilgiler

Sosyal medyada haberleri ne sıklıkla takip ediyorsunuz?	n	% Yüzde
Hiç	25	10
Her gün	154	62
Gün aşırı	40	16
Haftada bir	26	10
Ayda bir	5	2

Gazete, dergi gibi yazılı medya unsurlarını ne sıklıkla takip ediyorsunuz?	n	% Yüzde
Hiç	80	32
Her gün	50	20
Gün aşırı	40	16
Haftada bir	59	24
Ayda bir	21	8

Genel spor haberlerini mi yoksa branşınıza yönelik spor haberlerini mi takip ediyorsunuz?	n	% Yüzde
Genel	145	58
Branşa yönelik	105	42

Amatör düzeyde faaliyet yürüten sporcuların sosyal medyada haberleri takip etme sıklıklarının, % 10 ile hiç, % 62 ile her gün, % 16 ile gün aşırı, % 10 ile haftada bir, % 2 ile ayda bir kez olduğu görülmüştür. Haberlerin gazete ve dergi gibi yazılı medya unsurları üzerinde takip edilme sıklıkları sorulduğunda katılımcıların % 32 ile hiç, % 20 ile her gün, % 16 ile gün aşırı, % 24 ile haftada bir, % 8 ile ayda bir kez takip ettikleri belirlenmiştir. Sporcuların ne tür haberleri takip ettikleri sorgulandığında % 58'iningenel spor haberlerini, % 42'sinin ise branşına yönelik spor haberlerini takip ettiği görülmüştür.

4.2. Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeylerine Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi

Tablo 8

Cinsiyet ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyutlar	Cinsiyetiniz	n	\bar{x}	ss	p
Sağlık Güvencesi	Erkek	142	1,19	0,27	0,69
Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Kadın	108	1,18	0,25	
Genel Sağlık Sigortası	Erkek	142	1,24	0,31	0,39
Farkındalık Düzeyi	Kadın	108	1,21	0,27	

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı, Kadın ve erkek sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin benzer seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,69, p>0,05$). Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı, Kadın ve erkek sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin benzer seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,39, p>0,05$).

Tablo 9

Sosyal güvence ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyutlar	Bir sosyal güvenceniz var mı?	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Yok	134	1,15	0,27	0,01*
	Var	116	1,23	0,24	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Yok	134	1,10	0,21	0,01*
	Var	116	1,38	0,30	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin sağlık güvencesi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, sağlık güvencesi olan sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin sağlık güvencesi olma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, sağlık güvencesi olan sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p>0,05$).

Tablo 10

Özel Sigorta ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Özel sosyal güvenceniz var mı?	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Yok	163	1,15	0,25	0,01*
	Var	87	1,26	0,26	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Yok	163	1,12	0,22	0,01*
	Var	87	1,43	0,31	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin özel sağlık sigortası olması durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, özel sağlık sigortası olan sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin özel sağlık sigortası olması durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, özel sağlık sigortası olan sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Tablo 11

Herhangi Bir Spor Kuruluşuna Üyelik ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Herhangi bir spor kuruluşuna üye misiniz?	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Evet	52	1,29	0,32	0,01*
	Hayır	198	1,16	0,23	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Evet	52	1,26	0,28	0,35
	Hayır	198	1,22	0,30	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin herhangi bir spor kuruluşuna üye olması durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu,

herhangi bir spor kuruluşuna üye olan sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Buna karşılık Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin herhangi bir spor kuruluşuna üye olması durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı, herhangi bir spor kuruluşuna üye olan veya olmayan sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin benzer seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,35, p>0,05$).

Tablo 12

Ailede Başka Spor İle Uğraşan Olması ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Ailenizde sizden başka spor ile uğraşan (lisanslı olarak) biri var mı?	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Evet	106	1,20	0,26	0,39
	Hayır	144	1,18	0,26	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Evet	106	1,27	0,32	0,11
	Hayır	144	1,21	0,27	

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin ailede başka spor ile uğraşan biri olması durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı, ailede başka spor ile uğraşan bir olan veya olmayan sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir ($p=0,39, p>0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin spor ile uğraşan biri olmasına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı, ailesinde spor ile uğraşan biri olan ve olmayan sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin benzer seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,11, p>0,05$).

Tablo 13

Ailede Başka Spor İle Uğraşan Olması ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Genel spor haberlerini mi yoksa branşınıza yönelik spor haberlerini mi takip ediyorsunuz?	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Genel	145	1,18	0,25	0,57
	Branşa yönelik	105	1,20	0,27	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Genel	145	1,29	0,31	0,01*
	Branşa yönelik	105	1,14	0,24	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin genel spor haberlerini mi yoksa branşa yönelik spor haberlerini mi takip etme durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı, genel spor haberlerini veya branşa yönelik spor haberlerini takip eden sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir ($p=0,57, p>0,05$).

Buna karşılık Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin genel spor haberlerini mi yoksa branşa yönelik spor haberlerini mi takip etme durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, genel spor haberlerini takip eden sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Tablo 14

Yaş ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Yaş	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	25 Yaş ve Altı	163	1,16	0,26	0,15
	26-30 Yaş	30	1,27	0,29	
	31-35 Yaş	34	1,19	0,22	
	36-40 Yaş	14	1,23	0,22	
	41 Yaş ve üstü	9	1,29	0,18	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	25 Yaş ve Altı	163	1,14	0,23	0,01*
	26-30 Yaş	30	1,40	0,32	
	31-35 Yaş	34	1,39	0,31	
	36-40 Yaş	14	1,43	0,34	
	41 Yaş ve üstü	9	1,46	0,32	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin ailede yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı, çalışmada farklı yaşlarda olan sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir ($p=0,15$, $p>0,05$).

Buna karşılık Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür. Farkın nedeninin 25 yaş altında olan katılımcıların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin kendilerinden yaşça büyük olan katılımcılara göre daha düşük düzeylerde olduğundan kaynaklandığı görülmüştür ($p=0,01$, $p<0,05$).

Tablo 15

Branş ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Branş	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Taekwondo	100	1,16	0,21	0,40
	Karate	81	1,21	0,29	
	Boks	69	1,20	0,28	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Taekwondo	100	1,26	0,30	0,45
	Karate	81	1,20	0,29	
	Boks	69	1,23	0,28	

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin branşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı, Taekwondo, Karate ve Boks ile uğraşan sporcuların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmiştir ($p=0,40$, $p>0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin branşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olmadığı, Taekwondo, Karate ve Boks ile uğraşan sporcuların Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin benzer seviyelerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,45$, $p>0,05$).

Tablo 16

Herhangi Bir Spor Kuruluşuna Üyelik ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Sporla uğraşma süresi	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	1-4 Yıl	54	1,11	0,22	0,02*
	5-8 Yıl	74	1,18	0,29	
	9 Yıl ve üzeri	122	1,22	0,25	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	1-4 Yıl	54	1,10	0,19	0,01*
	5-8 Yıl	74	1,18	0,27	
	9 Yıl ve üzeri	122	1,32	0,32	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin sporla uğraşma yıllarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, 9 yıl ve üzerinde süredir sporla uğraşan katılımcıların 1-4 yıl arasında spor yapan sporculara göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,02, p<0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin sporla uğraşma yıllarına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, 9 yıl ve üzerinde süre ile faaliyet gösteren sporcuların 8 yıl ve altında süredir spor yapan katılımcılara göre Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Tablo 17

Gelir ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Gelir düzeyi	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	Çok iyi	19	1,44	0,32	0,01*
	İyi	119	1,19	0,23	
	Orta	86	1,12	0,24	
	Zayıf	26	1,20	0,27	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	Çok iyi	19	1,42	0,33	0,01*
	İyi	119	1,28	0,29	
	Orta	86	1,12	0,23	
	Zayıf	26	1,23	0,31	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların sağlık güvencesi protokollerin farkındalık düzeylerinin gelirlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, gelir düzeyleri çok iyi olan katılımcıların gelir

düzeyleri iyi, orta ve kötü olan sporculara göre Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin gelirlerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, gelir düzeyleri çok iyi olan katılımcıların gelir düzeyleri iyi, orta ve kötü olan sporculara göre Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

Tablo 18

Eğitim ve Sporcuların Sağlık Güvencesi Algı Düzeyleri

Boyut	Eğitim	n	\bar{x}	s.s.	p
Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeyleri	İlköğretim	37	1,10	0,22	0,02*
	Lise	113	1,19	0,28	
	Ön lisans	22	1,34	0,26	
	Üniversite	61	1,17	0,23	
	Yüksek lisans	17	1,20	0,24	
Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyi	İlköğretim	37	1,09	0,24	0,01*
	Lise	113	1,17	0,25	
	Ön lisans	22	1,45	0,33	
	Üniversite	61	1,31	0,30	
	Yüksek lisans	17	1,33	0,32	

*Anlamlı farklılığı gösterir

Katılımcıların sağlık güvencesi protokollerin farkındalık düzeylerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, ön lisans mezunu olan katılımcıların Sağlık Güvencesi Protokollerin Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,02, p<0,05$).

Aynı paralelde Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklı olduğu, farklılığın ön lisans mezunu olan katılımcıların diğer eğitim gruplarına göre Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeylerinin daha yüksek olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir ($p=0,01, p<0,05$).

5. BÖLÜM

Tartışma ve Analiz

Amcaoğlu (2015) tarafından yazılan yüksek lisans tezi aynı çalışmanın profesyonel sporculara uygulanması açısından önemlidir. Çünkü söz konusu çalışma sosyal güvenlik konusunda (sağlık) profesyonel sporcular ile amatör sporcular arasındaki farkındalık düzeylerini analiz edilmesine imkân tanımaktadır. Ancak Amcaoğlu'nun çalışmasında alt boyutlar üzerinden analiz yapılmamış doğrudan araştırma maddeleri değişkenlere göre sorgulanmıştır.

Her iki çalışma katılımcılar açısından birkaç hususta farklılık arz etmektedir. Amatör sporcular Bursa geneli ile sınırlandırılırken profesyonel sporcular için Türkiye genelinde bir araştırma yapılmıştır. Ortaya konulan çalışmada sadece dövüş sporlarında faaliyet gösteren amatör sporcular irdelenirken Amcaoğlu'nun çalışmasında bütün dallarda faaliyet gösteren profesyonel sporcular incelenmiştir. Dövüş sporlarında profesyonel olarak faaliyet gösteren sporcuların oranı %22,1 düzeyinde belirtilmiştir. Ancak çalışmada bu değişkenin farkındalık düzeyleri üzerinde bir inceleme yapılmamıştır.

95'i erkek (%52,5) ve 86'sı kadın (%47,5) olmak üzere toplam 181 kişinin katıldığı çalışmadaki cinsiyet oranları ortaya konan çalışma ile (erkek %57, kadın %43) çok farklılık göstermezken yaş dağılımının büyük oranda benzerlik gösterdiği görülmektedir. Özellikle 25 yaş ve altı katılımcıların oranı %68,8 civarındadır. Ortaya konan çalışmada bu oran %65 olarak tespit edilmiştir. Her iki çalışmada da benzerlik gösteren diğer bir husus sporcuların spor yapma süreleridir. Her iki çalışmada da sporcuların %50 ye yakın oranlarda 9 yıl ve üzeri zamandır spor yaptıkları görülmektedir. 1-4 yıl arası spor yapma süreleri amatör sporcularda (%22) profesyonel sporculardan (%8,3) daha fazladır. Bu verilerden profesyonel sporcularda spor yapmada devamlılık süresinin profesyonel sporculardan fazla olduğu ve belirli bir yaştan sonra her iki grupta da spor yapmanın devamlı bir alışkanlığa dönüştüğü görülmektedir. Eğitim

durumuna göre dağılımın da amatör ve profesyonel sporcular arasında bir farklılık oluşmadığı ve sporcularının %50'ye yakınının lise mezunu oldukları görülmektedir.

Gelir durumu açısından bakıldığında amatör sporcular ile profesyonel sporcuların genelinin iyi ve orta düzeyde olduğu görülmektedir. Ortaya konan çalışmada amatör sporcularda gelir durumunu %8'inin çok iyi, %48'inin iyi, %34'ünün orta ve %10 zayıf olarak belirtirken Amcaoğlunun çalışmasında profesyonel sporcular gelir durumunu %14,4 çok iyi, %46,6 iyi, %33,7orta ve %5,5 zayıf olarak belirlenmiştir.

Her iki çalışmadaki sporcuların ne oranda sosyal güvence kapsamında oldukları karşılaştırıldığında amatör sporcuların (%54) profesyonel sporculara (%29,6) oranla daha yüksek oranda sosyal güvenlik kapsamı dışında oldukları görülmektedir. Ancak bu oranın profesyonel sporcularda da yüksek oranda olduğu değerlendirilmektedir. Özel sigortalılık durumu karşılaştırıldığında her iki grubunda yüksek oranda (%70'e yakın) bu çerçevede bir sigortasının olmadığı görülmektedir.

Medya haberlerini takip etme sıklığı açısından her iki çalışmada değerlendirildiğinde hem amatör hem de profesyonel sporcuların %80 üzerinde büyük bir oranla ya günlük ya da gün aşırı sosyal medya üzerinden spor haberlerini takip ettiklerini görülmektedir. Bu oran her iki sporcu grubunun da spora olan ilgi düzeylerinin oldukça yüksek olduğu göstermektedir. Yazılı medyayı takip etme oranı amatör sporcularda daha düşüktür. Örneğin amatör sporcular %32 oranla hiç seçeneğini işaretlerken bu oran profesyonel sporcularda %3,9 seviyesinde kalmıştır. Sosyal ya da yazılı medya takip rakamları bir bütün halinde incelendiğinde amatör sporcuların daha çok magazin seviyesinde spor haberlerini takip ettikleri profesyonel sporcuların ise haberleri daha derin boyutları ile okuma ve anlamaya çalışma eğiliminde oldukları söylenebilir. Ancak amatör sporcuların profesyonel sporculara oranla daha yüksek seviyede kendi branşlarını takip ettikleri görülmektedir. Bu oran amatör sporcularda %42 seviyesinde iken profesyonel sporcularda %26 seviyesindedir.

Ortaya konan çalışmada değişkenlerin farkındalık düzeyleri üzerindeki etkileri iki alt boyut üzerinden yorumlanmıştır. Bunlar “Sağlık Güvencesi Protokollerinin Farkındalık Düzeyleri” ve “Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyleri” şeklindedir. Amcaoğlu profesyonel sporcuların sosyal güvenlik farkındalık düzeylerini her bir madde üzerinden cinsiyet, gelir ve eğitim durumu değişkenlerine göre analiz etmiştir.

Ortaya konan çalışmada amatör sporcularda cinsiyetin Sağlık Güvencesi Protokollerinin Farkındalık Düzeyler ($p=0,69$, $p>0,05$) ve Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyleri ($p=0,39$, $p>0,05$) üzerinde hiçbir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Amcaoğlu da aynı paralelde profesyonel sporcularda da cinsiyetin hiçbir araştırma sorularının geneli üzerinde anlamlı bir farkının olmadığını tespit etmiştir.

Ortaya konan çalışmada amatör sporcularda gelir düzeyinin Sağlık Güvencesi Protokollerinin Farkındalık Düzeyler ($p=0,01$, $p<0,05$) ve Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyleri ($p=0,01$, $p<0,05$) üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Gelir düzeyleri çok iyi olan katılımcıların gelir düzeyleri iyi, orta ve kötü olan sporculara oranla farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Amcaoğlu da aynı paralelde profesyonel sporcularda da gelir durumunun araştırma sorularının geneli üzerinde anlamlı bir farkının olduğunu ve gelir yükseldikçe farkındalığın yükseldiğini tespit etmiştir.

Ortaya konan çalışmada amatör sporcularda eğitim durumunun Sağlık Güvencesi Protokollerinin Farkındalık Düzeyler ($p=0,02$, $p<0,05$) ve Genel Sağlık Sigortası Farkındalık Düzeyleri ($p=0,01$, $p<0,05$) üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu saptanmıştır. Özellikle ön lisans mezunu sporcuların diğer seviyede eğitim alan sporculara oranla farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Amcaoğlu da aynı paralelde profesyonel sporcularda da eğitim durumunun araştırma sorularının geneli üzerinde anlamlı bir farkının olduğunu tespit etmiştir.

6. BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

6.1. Sonuç

Sporcu, sosyal haklar ve yasal farkındalık birbiri ile sürekli ilişki halinde olan kavramlar ve ilişki düzeylerine bağlı olarak birbirlerini etkilemektedirler. Spor hiç şüphesiz bütün politik aktörler tarafından geliştirilmek istenen bir faaliyet alanıdır. Özellikle bir fiziksel aktivite olarak sporun beden ve ruh sağlığı üzerindeki etkileri tüm kesimlerce yadsınamaz bir gerçektir. Sosyal hakların güvence altına alınması sosyal devlet olmanın bir gereğidir ve kanunca tanınan haklardan yararlanmak bu çerçevedeki yasal farkındalığa bağlıdır.

Sporun sağlıklı yaşama katkısı kadar, sağlık güvencesinin spor yapma motivasyonu ve devamlılığı üzerinde pozitif yönde bir etkisi vardır. Her ikisi arasındaki bu bağımlı ilişki bir kısım yasal adımların atılmasını beraberinde getirmiştir. Genel sağlık sigortasının sunduğu geniş spektrumun yanı sıra hiçbir sağlık sigortası olmayan amatör sporcular için çıkarılan 2013 protokolü bu gerçeğin bir tezahürüdür.

Ancak çalışmada ortaya çıkan tablodan da anlaşılacağı üzere amatör ve profesyonel sporcuların genel sağlık sigortası şemsiyesi altına girme düzeyleri oldukça düşüktür. Amatör sporcuların yanı sıra profesyonel sporcularda da yüksek oranda genel sağlık sigorta kapsamında bulunmanın nedenlerinin araştırılması önem arz etmektedir. Yine 2013 sağlık protokolü hakkındaki farkındalık da oldukça düşük seviyededir ve uygulanma sıklığı oldukça düşüktür.

Hiç şüphesiz kanunun çıkarılması kadar kanunun tanıtılması da önemlidir. Özellikle uygulanma sıklığı adına bilgilendirme faaliyetlerinin yaygınlaşması gerekmektedir. Sporcuların en temel hakkı olan sağlık konusundaki bilgi seviyelerinin istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Yasal farkındalık olarak da tanımlanan kişilerin yasal haklar

konusundaki bilgi farklılıklarına ilişkin çalışmaların istenilen düzeyde olmaması konunun toplum nezdinde istenilen öneme ulaşamadığını da göstermektedir.

Amatör ya da profesyonel sporcuların sosyal hakları konusundaki farkındalık düzeylerine bakıldığında gelir durumu, yaş ve eğitimin değişkenliklerinin anlamlı bir etki yapması iş kaydı gereği sosyal sigorta şemsiyesi altına girmelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Özellikle 25 yaş altı bireyler bu süreci daha geç yaşadıklarından bu tür kavramlar ile daha geç tanışmaktadırlar. Bunun doğal bir sonucu olarak da çalışmaya da yansıdığı üzere 25 yaş altı sporcularda farkındalık daha düşük olmaktadır. Bu sonuçtan da anlaşılacağı üzere sporculardaki sosyal haklar konusundaki yasal farkındalık bilginin aktarılmasından ziyade tecrübe edilmesinden kaynaklanmaktadır.

6.2. Öneriler

Ortaya konan çalışmanın profesyonel sporcuları ve bütün spor dallarını da içine alacak şekilde tekrarlanması daha kapsamlı bir analiz fırsatı sunacaktır. Uygulama alanının da belirli bir yerleşim bölgesi ile sınırlı kalmayıp Türkiye geneline yayılması tüm sporcuların sosyal haklar konusundaki bütün resmi ortaya koyma adına önemlidir.

Yaralanma ve sakatlanma frekanslarının oldukça yüksek olduğu dövüş sporlarında dahi bir sosyal hak olan sağlık güvencesi hakkındaki farkındalığın düşük olması irdelenmesi gereken diğer bir husustur. Sağlık Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasındaki sağlık güvencesine ilişkin protokolün varlığı esasında herkesin bir sağlık şemsiyesi altında olduğunu göstermektedir. Ancak amatör ya da profesyonel sporcular üzerinde yapılan çalışmalarda bu bilgilendirme oranının sadece %18 seviyesinde kalması düşündürücüdür. İlgili yetkililer tarafından sporculardaki sosyal haklar konusundaki yasal farkındalığın artırılması için bir dizi bilgilendirme faaliyetlerinin organize edilmesi şiddetle tavsiye edilmektedir.

Ayrıca 10 Nisan 2013 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılan ve 10 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren "Sporculara Sağlık Güvencesi

Protokolü” ile ilgili bilgilendirmeler ve tanıtımlar spor programlarında kısa kısa yapılmalı, hem sporcular hem vatandaşlar bu konuda bilgilendirilmelidir.

Beden eğitimi ve spor eğitimi verilen tüm eğitim kurumlarında, federasyonların antrenörlük eğitimlerinde sporcuları ilgilendiren kanunlar ve protoller ile ilgili bilgilendirmeler yapılmalı ve ilgili eğitim yerlerinde gerekli duyurular yapılmalıdır.

Sporculara özel isteğe bağlı sigorta işlemi yaygınlaştırılmalı, sigorta şirketlerinde sporculara özel sigorta adı altında özel sigortalar oluşturulmalıdır. Sigorta şirketlerinde sadece sporcu sigortası ile ilgilenen birimler oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior, *Organizational Behaviorand Human Decision Processes, Volume 50, Issue 2*: 179-211.
- Alper Y. (2000). Türkiye’de Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigortalar, 3. Baskı, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Alper, Y. (2000). Türkiye’de Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigortalar, 3. Baskı, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Amcaoğlu, D. (2015). Sporcularda Sosyal Güvenlik, *Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.*
- American Bar Association, Commission on Public Understanding About the Law (1989). Legal Literacy Survey Summary. *Chicago: American Bar Association.*
- Ashleigh, J.& Paloma, M.B. (2018). TheEffects of MartialArts Training on Attentional Networks in Typical Adults, *Frontiers in Psychology, Vol. 9*: 1-9.
- Bandura, A. (1976). Social Learning Theory. *Engle wood Cliffs, NJ: Prentice Hall.*
- Bilder, M. S. (1999). The Lost Lawyers: Early American Legal Literatesand Transatlantic Legal Culture. *Yale Journal of Lawand the Humanities, 11*, 47-112.
- Birrer, R. B. & Birrer, C. D. (2017). Martial Arts Injuries. *The Physician and Sports medicine, 10*, 103-108.
- Can, Y. (1991). Türkiye’de sporcuların sosyal güvenliği, *Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.*

- Canadian Bar Association (1992). Reading the Legal World: Literacy and Justice in Canada. Report of the Canadian Bar Association Task Force on Legal Literacy. *Ottawa: Canadian Bar Association.*
- Cover, R.M. (1983). The Supreme Court, 1982 Term: Foreword – Nomos and Narrative. *Harvard Law Review* 97(1): 1-68.
- Emery, C. (2006). Survey of Sport Participation and Sport Injury in Calgary and Area High Schools, *Clinical Journal of Sport Medicine: January 2006 - Volume 16 - Issue 1*: 20-26.
- Ferrand, A., Robinson, L., & Valette, P. (2010). The intention-to-repurchase paradox: A case of the health and fitness industry. *Journal of Sport Management*, 24, 83–105.
- Güzel, A. ve Okur A.R. (2002). Sosyal Güvenlik Hukuku, 8. Baskı, *İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.*
- Güzel, A., Okur, A.R. ve Caniklioğlu N. (2009). Sosyal Güvenlik Hukuku, 12. Baskı, *İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.*
- Hamblin, William J. (2006). Warfare in the ancient Near East to 1600 BC : holy warriors at the dawn of history (Repr. ed.). *New York: Routledge.*
- Karasar, N. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemi (26). *Ankara: Nobel.*
- Kumar, A. (2013). National Legal Literacy Mission- An Evaluative Analysis. *SSRN Electronic Journal*. 10.2139/ssrn.2240008.
- Loland, S., Waddington, I. And Skirstad, B. (2006). Pain and injury in sport: social and ethical analysis, *London, Routledge.*

- Manley-Casimir, M.E., Wanda M.C. and de Castell, S. (1989). *The Charter of Rights and Freedoms and Legal Literacy. In Canada and Citizenship Education, ed. Keith A. McLeod: 83-99.*
- Marshall, A.M. (2005). Idle Rights: Employees' Rights Consciousness and the Construction of Sexual Harassment Policies". *Law and Society Review. 39 (1): 83–124.*
- McDonald, S. (1998). Public Legal Education in Ontario Legal Clinics, *University of Toronto: 50–57.*
- Muhanga, M. (2015). Legal Literacy among the University Staff: A Case of Labour Legislation at Sokoine University of Agriculture in Morogoro, Tanzania. *Tengeru Community Development Journal: 1-12.*
- Oler, M.; Tomson, W. And Pepe, H. (1991). Morbidity and mortality in the martial arts: a warning. *J Trauma, 31: 251–253.*
- Pehlivan, Z. (2013). Okullararası Spor Yarışmalarına Katılanların Spor Bırakma ve Devam Etme Nedenleri, *Spor Bilimleri Dergisi, 24 (3): 209-225.*
- Piete, W. (2005). Martial Arts Injuries, Epidemiology of Pediatric Sports Injuries. *Individual Sports. Med Sport Sci. Basel, Karger, 2005, vol 48: 59-73.*
- Podlas, K. (2006). The Tales Television Tells: Understanding the Nomos Through Television, *Texas Wesleyan Law Review 13: 31-62.*
- Preber, B. J. (2014). Financial Expert Witness Communication: A Practical Guide to Reporting and Testimony, *John Wiley & Sons, Hoboken, NJ, US.*

- Pritchard, M.P., Nichols, T. & Graber, N. (2016). Employee Health: Motivations and Constraints to Fitness Program Participation, *Conference paper*, 344–347.
- Rocha-Melo, J., Almeida, J., Silva, I. And Mendes, R. (2018). Crossfit: An (Healthy) Overview of an Evergrowing Sports Trend, *Conference: 14° Congresso Nacional de Medicina Desportiva At: Braga, Portugal*.
- Rogers, R. W. (1975). A protection motivation theory of fear appeal sand attitude change. *Journal of Psychology*, 91: 93–114.
- Rosenstock, I. (1974). "Historical Origins of the Health Belief Model". *Health Education & Behavior*. 2 (4): 328–335.
- Ryan, R. M., Kuhl, J., and Deci, E. L. (1997). Nature and autonomy: Organizational view of social and neuro biological aspects of self- regulation in behavior and development. *Development and Psychopathology*, 9: 701-728.
- Scanlan, T. K., P. J. Carpenter, G. W., Schmidt, J. P. Keeler, B. (1993). "An Introduction to the Sport Commitment Model." *Journal of Sport and Exercise Psychology* 15 (1): 1–15.
- Trulson, M. E. (1986). Martial Arts Training: A Novel "Cure" for Juvenile Delinquency. *Human Relations*, 39(12):1131–1140.
- Tuncay, A.C. (2002). Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, 10. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Tuncay, A.C. ve Ekmekçi Ö. (2008). Sosyal Güvenlik Hukukunun Esasları, 1. Baskı, İstanbul, Legal Yayıncılık.

Weiser, M.,Kutz, I., Kutz, S. J., and Weiser, D. (1995). Psychotherapeutic aspects of the martialarts. *Am. J. Psychother.* 49: 118–127.

Wilson, B.. (2012). *Sport & Peace: A Sociological Perspective*, Oxford University Press.

Zetaruk, M.N.;Violán, M.A.; Zurakowski, D. And Micheli, L.J. (2005). Injuries in martialarts: a comparison of five styles, *British Journal of Sports Medicine* 39: 29-33.

EKLER**ANKET FORMU**

1.Cinsiyetiniz

Erkek Kadın

2.Yaşınız?

.....

3.Yaşadığınız Yer

.....

4.Branşınız?

.....

5.Kaç yıldır spor ile uğraşıyorsunuz?

1-4 Yıl 5-8 Yıl 9 Yıl Ve Üstü

6.Kaç yıldır aktif olarak spor yapıyorsunuz?

1-4 Yıl 5-8 Yıl 9 Yıl Ve Üstü

7.Günümüz koşullarına göre gelir durumunuz nedir?

Çok iyi (istediğim Gibi Para Harcarım)

iyi (ihtiyaçlarımı Karşılarım)

Orta (Ancak ihtiyaçlarımı Karşılarım)

Zayıf (ihtiyaçlarımı Tam Olarak Karşılayamam)

8. Eğitim durumunuz nedir?

İlköğretim Lise Ön Lisans

Lisans Yüksek Lisans Doktora

9.Sosyal medyada haberleri ne sıklıkla takip ediyorsunuz?

Hiç Her Gün Gün Aşırı (iki günde bir)

Her Hafta (Haftada bir) Her Ay (Ayda bir)

10.Gazete, dergi gibi yazılı medya unsurlarını ne sıklıkla takip ediyorsunuz?

- Hiç Her Gün Gün Aşırı (iki günde bir)
 Her Hafta (Haftada bir) Her Ay (Ayda bir)

11.Genel spor haberlerini mi takip ediyorsunuz, yoksa branşınıza yönelik spor haberlerini mi takip ediyorsunuz?

- Genel Branşa Yönelik

12.Ailenizde sizden başka spor ile uğraşan (lisanslı olarak) biri var mı?

- Evet (Var) Hayır (Yok)

13.Sağlığınız ile ilgili bir sorunla karşılaştığınızda özel sağlık kuruluşlarına mı devlet kuruluşlarına mı gidersiniz?

- Özel sağlık kuruluşları Devlet kuruluşları

14.Bağlı olduğunuz kulüp / federasyonunuz “Sporculara Sağlık Güvencesi Protokolü” hakkında sizi bilgilendirdi mi?

- Evet (Bilgilendirdi) Hayır (Bilgilendirmede)

15. 10 Nisan 2013 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılan ve 10 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren "Sporculara Sağlık Güvencesi Protokolü"nden haberdar mısınız?

- Evet (Haberdarım) Hayır (Haberdar değilim)

16.Bu protokolden hiç faydalandınız mı?

- Evet(Faydalandım) Hayır (Faydalanmadım)

17.Bir sosyal güvenceniz var mı varsa hangisi?

- Yok Var 4A (S.s.k) 4B (Bağ-kur) 4C (Emekli Sandığı)

18.Özel sosyal güvenceniz (sigortanız) var mı varsa hangisi / hangileri?

- Yok Var

Sağlık Sigortası Ferdi Kaza Sigortası Emeklilik (Bireysel)

Sigortası

19. Herhangi bir spor kuruluşuna üye misiniz eğer üye iseniz ismi?

Evet (Üyeyim) Hayır (Üye değilim)

.....

20. sporcuların sosyal güvencelerini yeterli buluyor musunuz? Bulmuyor iseniz önerileriniz nelerdir?

Hayır (Yeterli bulmuyorum) Evet (Yeterli buluyorum)

.....

21. Sporcu olarak sosyal güvenceleriniz hakkında bilgi seviyeniz nedir?

Yeterli bilgim var Yeterli bilgim yok

22. Sgk kanununa göre sigortalı olan kişinin/sporcunun iş kazası halinde sporcunun eş ve çocuklarına ya da geçindirmekle yükümlü olduğu ana ve babasına gelir bağlandığını biliyor musunuz?

Evet Hayır

23. Sgk kanununa göre sigortası olan kişiye/sporcuya iş kazası halinde sağlık yardımının yapılacağını biliyor musunuz?

Evet Hayır

24. Sgk kanununa göre sigortası olan kişiye / sporcuya iş kazası halinde sporcuya geçici ya da sürekli iş göremezlik ödeneğinin verileceğini biliyor musunuz?

Evet Hayır

25. Sgk kanununa göre sigortası olan kişiye / sporcuya iş kazası halinde sporcunun protez araç ve gereçlerin sağlanacağını biliyor musunuz?

Evet Hayır

26.Sgk kanununa göre iş kazası halinde kişinin/sporcunun tedavisi için başka bir yere ya da başka bir ülkeye gönderilebileceğini biliyor musunuz?

Evet Hayır

27.Sgk kanununa göre, sigortalı kişinin/sporcunun ölümü halinde geride kalan eş ve çocuklarına ve bakmakla yükümlü oldukları ana ve babasına aylık bağlandığını biliyor musunuz?

Evet Hayır

28.Sgk kanununa göre sigortalı kişinin/sporcunun ya da sigortalı olmayan karısının analığı halinde gerekli sağlık yardımlarının yapıldığı biliyor musunuz?

Evet Hayır

29.Kulüplerinden hiç bir ücret almadan spor yapan amatör sporcuların, Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olmadıklarını biliyor musunuz?

Evet Hayır

30.Sgk kanununa göre, sigortalı kişinin/sporcunun sigorta koşullarını yerine getirmesi ile birlikte yaşlılık aylığının bağlanacağını veya toptan ödeme yapılabileceğini biliyor musunuz?

Evet Hayır

ÖZGEÇMİŞ

Doğrum Yeri ve Tarihi :Sungurlu/ 13.04.1988

Öğr. Gördüğü Kurumlar	Başlama Yılı	Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lise			Sungurlu Süper Lisesi
Lisans	2007	2011	Uludağ Üniversitesi
Yüksek Lisans			Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Çalıştığı Kurumlar : Başlama ve Ayrılma Tarihleri Kurum Adı

.../.../.... .../.../....

.../.../.... .../.../....

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

TEZ ÇOĞALTMA VE ELEKTRONİK YAYIMLAMA İZİN FORMU

Yazar	: Çiğdem GÖKDUMAN
Üniversite	: Uludağ Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans
Tezin Konusu	: Amatör Dövüş Sporcularının Sosyal Güvenlikleri ile İlgili Farkındalıklarının Belirlenmesi
Danışman	: Prof. Dr. Cemali ÇANKAYA
Çoğaltma İzni	☒ Tezimden fotokopi çekilmesine izin veriyorum Tezimin sadece içindekiler, özet, kaynakça ve içeriğinin %10 bölümünün fotokopi çekilmesine izin veriyorum ☐ Tezimden fotokopi çekilmesine izin vermiyorum
Yayımlama İzni	☒ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin veriyorum ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasının ertelenmesini istiyorum 1 yıl 2 yıl 3 yıl ☐ Tezimin elektronik ortamda yayımlanmasına izin vermiyorum.

Hazırlamış olduğum tezimin yukarıda belirttiğim hususlar dikkate alınarak, fikri mülkiyet haklarının saklı kalmak üzere Uludağ Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından hizmete sunulmasına izin verdiğimi beyan ederim.

Tarih :

İmza :